

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Št. 39 PTUJ, 2. oktobra 1964 Letnik XVII.

OD 5. DO 11. OKTOBRA - TEDEN OTROKA

Ne resolucije, sedaj so potrebna dejanja

Letos praznujemo TEDEN OTROKA od 5. do 11. oktobra. 5. oktober je mednarodni otroški praznik in velika manifestacija vseh narodov za zdrav razvoj mladega rodu. V naši občini potekajo priprave na TEDEN OTROKA v zbiranju dokumentacij o potrebah varstva in vzgoje. V tem tednu pa bomo začeli tudi široke razprave v delovnih kolektivih.

Z zaposlitvijo žena naraščajo potrebe po varstvu in dopolnitvi družinskih vzgoji. V naši občini je že zaposlenih 4.406 žena ali 34 odst. od skupne delovne sile. Žensko delovno silo pa ne smemo smatrati le za socialno nujnost, temveč kot družbeno utemeljeno ekonomsko potrebo. S tem, da ustvarjajo oba starša materialno osnovo v delovni skupnosti, se večajo tudi ostali družbeni fond. Npr. v stanovanjski sklad, v sklad socialnega zavarovanja vlagata oba, stanovanje ali pa otroški dodatek pa prejema eden izmed njiju. Krepitev družinskega fonda zagotavlja družini boljše življenjske pogoje. Žena — mora kot proizvajalka in mati biti udeležena pri delitvi dohodka tako v delovni organizaciji kakor tudi v občinskem proračunu.

Ze vrsto let ugotavljamo potrebe po razširjeni skrbni za otroke, vendar ostajamo pri načelih in resolucijah. Premalo se zavežemo, da smo z novim sistemom samoupravljanja prevzeli tudi del odgovornosti za rast celotne družine — kot osnovne celice socialistične družbe. Varstvo otrok moramo smatrati kot ekonomski moment, ki jasno kaže, da delavka z urejenim varstvom postaja bolj ustvarjalna na svojem delovnem mestu in v družbenem samoupravljanju. Vzgoja mladine pa ne more biti samo stvar staršev, posebno ne v socialistični družbi, kjer je človek osrednje važnosti. Zelo važno je, kakšne bodo generacije, ki prevzemajo dolžnosti socialistične graditve.

Osnovno vzgojo mora nuditi otroku družina. Starši se morajo te svoje vloge zavedati v polni meri, kajti družinska vzgoja je nenadomestljiva. Zato je potrebna tudi razgledanost staršev, ki bodo ustvarjali svojo družino načrtno in se trudili, da bo otrokova prihodnost jasna in srečna. Družinski odnos pa so pogoj za dobro vzgojo otrok in njihov predelek v družbi. Starši kot proizvajalci in upravljalci pa lahko največ pripomorejo k urejanju materialne osnove za razširjeno družinsko in družbeno vzgojo mladine.

Dokumentacijo za otroško varstvo zbiramo iz različnih potreb. Vsekakor potrebujejo varstvo v prvi vrsti otroci zaposlenih staršev. Skrbeti pa moramo, da bodo varstva in vzgoje deležni otroci iz socialno ogroženih družin, otroci bolnih staršev, alkoholikov in otroci iz družin, kjer vladajo neurejeni družinski odnosi, odnose kjer starši zane-marjajo vzgojo svojih otrok. V naši občini imamo v varstvo zajetih komaj 2 odst. predšolskih otrok in še to so otroci iz srednje situiranih družin. V varstvo pa nismo zajeli socialno ogroženih otrok. Ker je Občinska skupščina prispevala sredstva je za vzgojno osebo, so bili deležni varstva le otroci, katerih starši zmorejajo plačevati polno oskrbnino. Zaposlene žene imajo 3.810 otrok od katerih jih je 68 odst. brez vsakega varstva.

Vse bolj pa potrebujejo varstva in dopolnilne vzgoje tudi šolobvezni otroci zaposlenih staršev, vozači itd. Tega vprašanja v naši občini še nismo začeli re-

ševati, ker ni materialne osnove, prostorov, vzgojnega osebja itd. Kljub slabim finančnim možnostim smo letos v Ptuj povečali kapaciteto otroških varstvenih ustanov. Na Bregu je odprt nov vrtec, pridobljeni pa so tudi prostori v bivši Osojnikovi šoli. Tudi v Majšperku je letos začela delati varstvena ustanova. To vsekakor kaže, da je Občinska skupščina pokazala razumevanje kakor tudi delovni organizaciji KONUS in VOLNENKA Majšperk. Morali bomo zagotoviti materialna sredstva za socialno šilke otroke. To bo naloga širše družbene skupnosti v komuni.

V Ptuj je prehrana otrok urejena z združitvijo treh mladinskih kuhinj v enotno kuhinjo v dijaškem domu. To bo nedvomno pripomoglo k znižanju režijskih stroškov. Zaradi naraščanja cen prehranskih artiklov bo morala kuhinja še v naprej premamati za socialno šilke otroke družbeno pomoč.

Neurejena pa je prehrana otrok na podeželju. Iz zdravstve-

•Tednik• izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož. — Izdaja zavod •Tednik• Ptuj. — Odgovorni urednik: Anton Bauman. — Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8 — Tel. 156 — St. tek računa: NB Ptuj 604-19-603-72 — Tiska časopisno podjetje •Mariborski tisk• — Rokopisov ne vračamo — Celoletna naročnina za tuzemstvo 1000, za inozemstvo 2000 din

Klopotei utihnejo, v kletah pa se sliši kloktanje mošta.

TE DNI PO SVETU SREČANJE TITO - SELASIE

Kratek obisk etiopskega cesarja Haile Selasija naši državi — prispel je v torek ob 11.00 in še istega dne ob 14. uri krenil v Zenevo — sodi v razgibane ozračje nevezanih dežel, ki se bodo v kratkem sestale v Kairu in sprejele pomembne sklepe za nadaljnje aktivno delo.

Kratko uradno poročilo omenja, da sta državnik izmenjala poglede o perečih mednarodnih vprašanjih in vprašanjih, ki zanimajo obe deželi. Povsem se strinjata glede vloge, ki jo bo imela predvidena konferenca nevezanih v Kairu za nadaljnjo afirmacijo načel mirovljubnega sožitja in aktivne koeksistence.

Prepričana sta tudi, da bodo s sklepi te konference podprli prizadevanje za mir, za hiter razvoj in za razumevanje med narodi. V razgovoru sta oba državnika poudarila tudi veliki pomen Organizacije afriške enotnosti, posebno njeno vlogo pri odstranjevanju ostankov kolonializma in rasnega zapostavljanja. Iz ocen dosedanjih jugoslovansko-etiopskih dvostranskih odnosov pa izhaja, da se medsebojno sodelovanje razvija v duhu obojestranskih želja. Zeleti je, da se

sodelovanje še bolj razširi in poglobi.

V Kairu pa potekajo zaključne priprave na veliki kairski vrh nevezanih. Semkaj so že prispeli zunanji ministri Kambodže, Jugoslavije, Kuvajta, Kube in Laos, ki bodo v četrtek z drugimi kolegi pričeli pripravljati dnevni red konference. Kakor sporoča sekretariat konference, bo na tem visokem zborovanju sodelovalo 57 dežel, od teh 45 polnopravnih in 12 opazovalcev. Kakih 40 osvobodilnih gibanj in političnih strank pa bo poslalo svoje predstavnike kot opazovalce, pričakujejo pa, da bo njihovo število še znatno večje.

Etiopski cesar se bo nekaj dni zadržal v Zenevi in Londonu, od tod pa bo odpotoval v Kairo. Značilno je, da je na obisku v Evropi tudi predsednik Indonezijske Sukarno.

OSTALI DOGODKI

Toliko pričakovano uradno poročilo posebne Warrenove komisije o umoru predsednika Kennedyja v tiskarskem mestu Dallas in okoliščinah, v katerih se je to zgodilo, je v nedeljo zagledalo luč sveta — ter obenem sprožilo najrazličnejše domneve po svetu.

Res je, da so nekatere podrobnosti poročila izvedeli časnikarji že po »stranskih virih«. Vendar je sedanje poročilo avtentično in je mogoče ob njem tudi preceniti vrednost sedanjih ocen in ocen, ki so pričele krožiti po svetu, posebno na Zahodu, takoj po tragičnem dogodku.

•OSWALD JE DELAL SAM•

Omenimo naj samo nekatere značilne ugotovitve, ob katerih so že svoj čas razvneli dunovi — zunanja Amerika. Poročilo ugotavlja, da je strele, ki so ubili predsednika Kennedyja in ranili guvernerja Dallasa, izstrelil Oswald Lee. To naj bi omenjeni opravil z okna 16. nadstropja. Med preiskavo so zaslišali 552 prič, med njimi tudi visoke ameriške osebnosti, zunanjega ministra Ruska, finančnega ministra Deelona, vdovo pokojnega Kennedyja Jacqueline in vdovo Lee. Poročilo kritizira pomanjkljivo povezanost med vzvzemim raziskovalnim sodiščem in tajno službo (CIA).

Oswald je deloval sam, je rečeno v poročilu. Zločin je storil zaradi mržnje vsakršne oblasti, zaradi želje, da bi si zagotovil mesto v zgodovini in zaradi tega, ker je odčlanjal okolič, v kateri je živel. Nihče mu ni pri tem pomagal. Nj bil agent CIA, FBI ali kakšne druge varnostne službe. Komisija ni mogla ugotoviti, ali je Ruby ubil Osvalda s pomočjo dallaske policije, kot mnogi domnevajo ali ne. Prav tako ni mogla ugotoviti, ali je bil Ruby

•NEZADOSTNI POLICIJSKI UKREPI•

Komisija obsoja dallasško policijo zaradi nezadostne varnosti in izjav časnikarjem, s katerimi je pozneje vso zadevo še bolj zamotala. Prav tako obsoja zvezo varnostne organe, ki niso storili dovolj varnostnih ukrepov.

•BERLINSKI SPORAZUM•

Prejšnji četrtek sta vzhodnonemška vlada in berlinski senat podpisala sporazum o obiskih zahodnih Berlinčanov svojih sorodnikov v Vzhodnem Berlinu. To je že drugi sporazum te vrste, odkar so se lani decembra sporazumeli za take obiske skozi berlinski zid med božičnimi prazniki.

Obiske bodo lahko opravili med 26. oktobrom in 6. novembrom, torej za dan mrtvih, in med 19. decembrom in 3. januarjem, torej za novoletne praznike. Sam sporazum so pozdravili v obeh delih mesta, saj utegne pomeniti korak za normaliziranje odnosov med obema deloma mesta in med obema državama. (konec na 3. strani)

Programi dela - samo obvezna formalnost?

Po letni konferenci ZKS TGA, ki je bila obenem tudi uvod v priprave na 8. kongres ZKJ, so vse osnovne organizacije ZK sprejele svoje programe dela, ki so bili v glavnem namenjeni predkongresni dejavnosti vseh članov ZK v kolektivu. Toda žal je treba takoj ugotoviti, da se člani ZK niso dovolj angažirali v tej smeri, kar kaže na to, da so bili sprejeti dobri programi dela, toda zgolj le kot obvezna formalnost. Sleherni član ZK bi se moral res temeljito spoznati z dokumenti plenuma, kajti šele na osnovi teh bi lahko OO ZK povzele svoje delo in določile bodoče naloge. Toda v TGA je bilo zelo malo storjeno o tem vprašanju, saj so domala vse osnovne organizacije običale s svojim delom nekje na slepen tiri. Vsekakor ni slučajno, da niti sindikat, še manj pa osnovne organizacije ZK niso popolnoma ničesar ukenile v času, ko je proizvodnja v tovarni rapidno padala iz meseca v mesec, da pa sploh ne govorimo o kakršnikoli predkongresni dejavnosti. Pravo bi v TGA morali usmeriti predvsem v proučevanje razvoja organizacije ZK in izkušenj

pri uresničevanju vodilne vloge ZKJ v današnjih razmerah, zvišanju življenjskega standarda delovnih ljudi, delitvi dohodka in predvsem sami produktivnosti dela. Nikakor ne moremo, niti ne smemo trditi, da je v naših organizacijah vse v redu in prav. Še tisti maloštevilni sestanki članstva dovolj jasno dokazujejo, da se člani ZK ne zavedajo v dovoljni meri, kje je njihovo mesto in kakšna je sploh njihova vloga. Ali je res prav, da vlada taka molčečnost? Zakaj je še danes v organizaciji ZK član, ki ne upa ali morda celo ne želi povedati vsega, kar v organizaciji ali v kolektivu ni prav in ne odkriva subjektivnih slabosti jasno in brez slehernega strahu, če te obstajajo. Tega pa zelo manjka, ne samo v osnovnih organizacijah TGA, temveč tudi drugje. Nujno potrebno je, mnogo bolj poživeti in razviti idejni boj komunistov, kar bo potem prav gotovo vplivalo na zmanjšanje sicer ne maloštevilnih pojavov, ki so nastajali in se nato še razraščali predvsem zato, ker takega idejnega boja sploh ni bilo. Zveza komunistov mora nujno prodreti v bistvo takih pojavov, najti vzroke zanje in potem usmeriti svoje akcije v njihovo reševanje. V predkongresni dejavnosti bomo morali posvetiti vso skrb tudi problemom ideološkega izobraževanja, metode dela in idejnega delovanja vseh komunistov. Proučiti je treba vsebino in metode ideološkega izobraževanja, ki morajo biti skladni s stopnjo izobrazbe članstva in potrebami okolja, kjer delajo in živijo. Pri tem nikakor ne bi smeli pozabiti analizirati načina idejnega delovanja komunistov, globlje pa proučiti vzroke za vso idejno pasivizacijo dela članov ZK.

Siroka decentralizacija, uvažanje čim neposrednejšega delavskega in družbenega upravljanja in čim popolnejša demokratizacija vsega družbenega dela ne prenaša več samo formalnih avtoritet in pa komandiranja. Zato se je ZK popolnoma upravičeno odrekla vlogi foruma za operativno reševanje in odločanje o vseh vprašanjih, kot je to bilo v dobi administrativnega vodenja države. Mnogokrat je slišati tudi razne pripombe s strani članov ZK o naši zunanji politiki in stališčih do dogajanj v mednarodnem delavskem gibanju, ki izvirajo predvsem iz nezadostne politične pa tudi splošne izobrazenosti takih članov ZK, zato bomo morali skrbno proučiti nazore takih komunistov. Če bi se vseh takih problemov lotili takoj, ko se kje pojavijo, bi danes bilo delo vseh

osnovnih organizacij ZK in vseh njenih članov nedvomno mnogo boljše, kot je.

Omenil sem že problem izpada proizvodnje in prvem polletju in noben politični forum niti samoupravni organ v delovni enoti ni do zadnjega o tem razpravljaj, komunisti pa so vse to gledali, kot da se jih prav nič ne tiče. Ne gre za polemiko, kdo je za to kriv, ker so za vse odgovorni nedvomno vsi, najbolj pa vsi člani ZK, ki niso imeli toliko čuta odgovornosti, da mora biti o vsem, kar se v kolektivu dogaja, do podrobnosti seznanjen sleherni proizvajalec. Često se namreč dogaja, da se člani ZK obvesti o nekem sklepu katerega koli foruma, jih opozori na partijsko disciplino in jim potem prepusti izvajanje. Takšna in podobne metode razumljivo ne bodo dale najracionalnejših in pozitivnih rezultatov. Načelo demokratičnega centralizma zahteva namreč upoštevanje čim več mnenj in temeljito argumentacijo slehernega stališča in šele potem dogovor za skupno stališče. Le na ta način bomo dosegli, da se bodo člani ZK res zavestno zavzemali za takšna stališča in šele takrat bo njihova aktivnost pogoj najboljših rezultatov.

Programi dela bi morali predvsem zagotoviti trajno aktivnost ZK — pri formiranju članov ZK v napredne in idejno čvrste politične delavce, ki bi morali biti prav povsod in vedno na pravem mestu, saj bi le s svojim aktivnim delom lahko dosegli, da programi dela osnovnih organizacij ne bi bili le formalnost. Res se postavlja vprašanje, kako morejo osnovne organizacije tako mirno prejeti dejstva, da se sprejeti program ne izvaja. Čeprav so razpravljale osnovne organizacije (v kolikor ponekod so) o mnogih problemih, so obravnavale probleme proizvodnje, dela organov upravljanja in sindikata ter mladinske organizacije le bolj načelno in so mnogo preveč časa porabile za organizacijske zadeve, ki bi morda morale že zdavnaj biti rešene in niso niti predstavljale problema v organizaciji. Vse premalo pa so osnovne organizacije razpravljale o sami proizvodnji in produktivnosti dela ter o delu članov ZK v organih samoupravljanja in v sindikatu, kot je to tudi v programu dela nazkazano, vendar zaradi formalnosti, ker je pač v programu dela bilo treba nekaj vnesti. Toda ali res lahko sploh tako delo osnovnih organizacij privede do kakih pozitivnih rezultatov? Prav (konec na 3. strani)

Na svidenje, Arandjelovčani!

Na povabilo Združenja borcev NOV občine Arandelovac je 16. septembra t. l. iz Ptuja odpotovala 5-članska delegacija Združenja borcev NOV občine Ptuj, ki se je udeležila proslave 20-letnice osvoboditve Arandelovca. Delegacija je bila sestavljena iz predstavnikov družbeno-političnih organizacij naše občine.

Do prijateljskih in bratskih stikov med organizacijami Združenja borcev NOV obeh občin, je prišlo že v mesecu maju 1962. leta, ko je v Slovenijo prispel vlak »Bratstva in enotnosti«. Tistikrat je iz raznih krajev Srbije, predvsem iz Sumadije prispelo v Slovenijo precej borcev NOV in domačinov pri katerih so našli izseljencev med okupacijo našli svoj drugi dom. Nekaj teh tovarišev je prišlo tudi v Ptuj, prek katerih so bili navezani tesnejši stiki, sklenjeno je bilo, da se bodo ti stiki še bolj poglobili in razširili tudi na ostale družbeno-politične organizacije na nivoju obeh občin.

Naša delegacija je bila ob prihodu v Arandelovac zelo prijetno in bratsko sprejeta. Pro-

gram gostovanja je bil vse dni zelo bogat in pester, saj smo si ogledali vrsto zgodovinskih in kulturnih spomenikov, bili smo gostje v raznih delovnih kolektivih, partizanskih vaseh, seznanili smo se z velikimi povojnimi dosežki teh krajev.

18. septembra smo skupaj z delegacijo iz Han Pijeska iz vzhodne Bosne, ki je bila tudi gost Združenja borcev NOV iz Arandelovca, obiskali Kragujevac. Prvo nas je pot vodila na kraj kragujevaških žrtev, kjer je okupator dne 21. in 22. oktobra 1941 postrelil okrog 7000 prebivalcev tega mesta, med njimi veliko število mladine. Ta tragedija, ki jo je okupator izvršil na najbolj kruti način, predvsem nad mladino, saj je dijake s profesorji odpeljal med poukom na morišče, nima primera v naši zgodovini. Kragujevčani z veliko skrbjo negujejo grobove teh žrtev in z ganljivimi besedami orišejo vsakemu ta strašen dogodek. Nemo in z globoko pletbo smo se poklonili tem žrtvam. Prirovedovanja (konec na 5. strani)

Strokovno in družbeno politično izobraževanje delavcev na prvo mesto

NEKATERI DELAVCI SO SE VEDNO PREMALO SEZNANJENI S STATUTOM DELOVNIH ORGANIZACIJ. V TRGOVSKEM PODJETJU »ZARJA« ORMOŽ SE NISO IZPLACALI DODATKA ZARADI ZVIŠANJA CEN. OBRAT OPEKARNE ORMOŽ SE NIMA KONSTITUIRANEGA OBRATNEGA DELAVSKEGA SVETA.

V ponedeljek popoldne, dne 28. septembra letos, je bil v Ormožu razširjeni plenem Občinskega sindikalnega sveta, na katerem so navzoči temeljito in vsestransko obravnavali razmere v delovnih organizacijah po ukrepih ZIS, kako vpliva zvišanje osebnih dohodkov na dvig produktivnosti dela, kako sproti delovne organizacije svoje statute v življenje in o kadrovanju slušateljev v večerne politične šole.

Predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ormož je na plenumu vsestransko nakazal smer razprave s tem, da je temeljito razložil ukrepe ZIS glede podražitve življenjskih potrebščin. Namen plenuma je bil ugotoviti, kako so delovne organizacije v občini uveljavljale priporočila občinskega sindikalnega sveta glede zvišanja osebnih dohodkov zaposlenih. Gre namreč za to, da ob zvišanju cen ne sme pasti življenjski standard delovnemu človeku. Zato mora biti zvišanje osebnih dohodkov vsaj enako s povišanjem cen. Iz razprave povzamemo, da so delovne organizacije v razumevanju sprejele priporočila občinskega sindikalnega sveta glede zvišanja osebnih dohodkov. Priporočila pa ni vplivalo na tiste obrate, ki imajo matična podjetja izven občine. V nekaterih delovnih organizacijah so statuti delovnih organizacij še vedno zaprti v predalih vodilnih ljudi in zato niso povsod postali življenjski akti kolektivov. Bilo bi naj boljše, če bi delovne organizacije natisle svoje statute v obliki žepnih knjižic in jih izročile slehernemu zaposlenemu delavcu, da bi se ti tako lažje točneje seznanili z določili statuta. Večkrat se zgodi, da zaposleni radi upoštevajo svoje pravice, na dolžnosti pa včasih pozabljajo. Na sindikalnem plenumu je bilo tudi med ostalimi poudarjeno, da bi naj imele v bodoče sindikalne podružnice več iniciative za samostojno reševanje in odpravljanje nastalih problemov in težav. V bodoče se bodo morale bolj zavzemati za reševanje tega ali onega problema iz proizvodnje. Mnogo več bo treba razpravljati o višji produktivnosti dela, o izkoriščanju notranjih rezerv, o večji disciplini na delovnem mestu, o boljši organizaciji dela, o izkoriščanju tehnološkega postopka v proizvodnji, o uvajanju sodobnih strojev v proizvodnji, o uvajanju 42-urnega tednika in podobno. Probleme je treba reševati na mestu, kjer se pojavljajo, rešuje pa jih naj sam kolektiv, ki jih vsestransko in temeljito pozna. Produktivnost dela je treba povečati z uvajanjem sodobnejše mehanizacije in boljših tehnoloških postopkov in ne na račun fizične zmogljivosti delavca.

Iz razprave dalje povzamemo, da se nekatere delovne organizacije niso ravnale po priporočilu občinskega sindikalnega sveta glede zvišanja osebnih dohodkov zaradi povišanja cen. Tako v trgovskem podjetju »Zarja« se niso zaposleni prejeli dodatka čeprav jim ta gre od 15. julija letos. Statuti nekaterih delovnih organizacij so bili slabo obravnavani. Predstavniki opekarne ki na plenumu izjavil, da obrat še nima konstituiranega obratnega delavskega sveta, čeprav so od volitev potekli že trije meseci.

Občina Ptuj razdeljena na 25 krajevnih skupnosti

Komunalne, stanovanjske, gospodarske, zdravstvene, kulturno-športne in druge dejavnosti bodo organizirale v bodoče na območju ptujske občine krajevnne skupnosti.

Teh bo v ptujski občini skupno 25, v glavnem s sedežem v šolskih centrih. Njihove administrativne posle bodo opravljale krajevnne pisarne, ki imajo poleg tega tudi vrsto drugih poslov. Krajevnne skupnosti imajo ime po svojem sedežu, zato je v občini 25 skupnosti s sledečimi imeni: Cirkovce, Cirkulane, Desterik, Dolena, Dornava, Gorčnica, Grajena, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Leskovec, Lovrenc, Majšperk, Markovec, Podlehnik, Polensak, Ptuj, Ptujška gora, Rogoznica, Stoperc, Trnovska vas, Videm, Vitomarci, Zavre in Zetale.

Znaten napredek pa je dosežen v tovarni »Jože Kerendič« v Ormožu, kjer se produktivnost dela hitro povečuje, tako je letošnja produktivnost tovarne za 50% večja od istega obdobja lanskega leta. Čeprav se je produktivnost znatno povečala, so se osebni dohodki zvišali samo za 20%, tako da minimalni zaslužek nekvalificiranega delavca v tovarni znaša 28.800 dinarjev. Nagrajevanje imajo urejeno po učinku dela, tako da so vsi zaposleni vezani na količino in kakovost opravljenega dela.

Pri nagrajevanju mora obveljati načelo, da delavec zasluži toliko, kolikor velja njegovo delo. Norme je treba stabilizirati in uvajati nove stroje v proizvodnjo. Se večji poudarek je treba dati strokovnemu in idejno-političnemu izobraževanju delavcev, ki morajo biti poleg vsaj enega strokovnega in idejnopolitičnega izobraževalca tudi dobri upravitelji. Zato bo letošnja izobraževalna sezona prvič v zgodovini Ormoža delovala šola za upravitelje. V njo se bodo vpisali predvsem ljudje, ki že dalje časa delajo v samoupravnih organizacijah. V šoli si bodo pridobili popolnejše znanje o našem družbeno-političnem sistemu, predvsem pa se bodo seznanili s pravicami in dolžnostmi samoupravnih organov v današnjem hitrem gospodarskem razvoju in pravicami in dolžnostmi direktorja. V današnjem času ni dovolj, da delavec samo dela na svojem delovnem mestu, ampak mora poznati proizvodnjo, načela delavskega samoupravljanja, surovine in izdelke. Le strokovno sposoben in politično zrel delavec je lahko dober in sposoben proizvajalec. Tekega človeka pa je moč vzgojiti in usposobiti le z izobraževanjem.

Končno tudi priprave za regulacijo Polskave

Po preteku skoraj 10 let je zopet aktualna ustanovitev Vodne skupnosti za Polskavo, ki bi naj storila za ureditev vodotokov Polskave in za melioracijo njenega območja vsaj toliko, kot je storila za regulacijo Pesnice in za melioracijo Pesniške doline Vodna skupnost za Pesnico s tem, da je zbrala člane s svojega območja in ob njihovi pomoči pripravila vse za regulacijo Pesnice in za melioracijo njenega območja.

Občinska skupščina Ptuj je dala na seji 28. septembra 1964 svoj prispevek, da ustanovijo občinske Slovenske Bistrice, Ptuj in Maribor Tezno vodno skupnost za Polskavo. Vzhodno in zahodno od Polskave in ob njenih pritokih je območje površine okrog 20.000 ha zemlje, ki ni primerno za intenzivno kmetijsko proizvodnjo, zaradi česar trpi ta predel ogromno škodo, ki jo je mogoče odpraviti in preprečiti le z regulacijo struge Polskave in njenih pritokov ter z melioracijami na njenem območju.

Pri povodju Polskave gre za zapadni (9.170 ha) in za vzhodni del (12.180 ha), ki sta dokaj razločna. Loči ju črta od južnega roba Maribora čez Rače, Podovo, Sikole, Mihovce, Lovrenc in Tržec. Za zapadni del so značilna bolj ali manj nepropustna tla in neurejeni pritoki ter pogoste poplave, zaradi česar je to območje nesposobno za intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Za vzhodni del pa so značilne prodne naplavine, kar pokaže svoje slabe strani ob sušnih letih.

Za ureditev vodotokov in za melioracijo na zapadnem delu povodja Polskave je potrebno najprej opraviti geodetske meritve in projektantska dela, kar bo stalo skupno 45 milijonov dinarjev. Šest milijonov od teh je že na razpolago pri Zavodu za vodno gospodarstvo SRS za študije za najboljšo rešitev za to območje, 7 milijonov pa bi naj prispevala Vodna skupnost Polskave iz deležev svojih članov. Z okrog 2 milijardami bi bilo zapadno območje urejeno in meliorirano, nakar bi bila možna intenzivna kmetijska proizvodnja na celotnem območju, med tem ko je možna sedaj na zelo majhnem delu teh površin.

S pristankom na ustanovitev Vodne skupnosti Polskave je

Obrat mizarske delavnice »Slog« v Središču se srečuje s številnimi težavami. Ta obrat ima še vedno neurejene delovne pogoje, osebni prejemki pa so zaradi nizke produktivnosti dela skoraj najmanjši v občini. V tem obratu še je vedno povprečni osebni dohodek kvalificiranega delavca mizarske stroke nizek, saj nekateri prejemajo tudi po 20 tisoč dinarjev plače. Kolektiv se vsestransko zavzema za izboljšanje delovnih pogojev, zato so zgradili mizarsko halo skoraj s prostovoljnim delom. Opravili so 3000 prostovoljnih delovnih ur, razne dovoze gramozov in drugo. Pri obratu, ki ima matično podjetje izven občine vse kaže, da uprava podjetja za njegov napredek nima dovolj razumevanja.

V razpravo je posegel tudi predsednik Občinske skupščine Ormož Matija Ratek, ki je navzoče opozoril na neresnost nekaterih vodilnih ljudi, ki ne realizirajo sprejetih sklepov. V letošnjem obdobju je fizični obseg proizvodnje v občini porasel, investicije so porasle in osebni dohodki so se zvišali. Nekateri manjše delovne organizacije v občini so prekomerno zvišale osebne dohodke, ne glede na finančno zmogljivost in produktivnost v delovni organizaciji. Zaradi zvišanja osebnih dohodkov se ne smejo zviševati cene proizvodov ali uslug, ampak mora temeljiti zviševanje osebnih dohodkov na izkoriščanju notranjih rezerv, boljši organizaciji dela in popolnejši tehnologiji proizvodnje. Če pa ni vseh navedenih sredstev, pa lahko delovne organizacije koristijo sredstva, ki jih je pustila delovnim organizacijam zveza kot prispevek iz dohodka.

V okrajnem merilu so se zvišali osebni dohodki za 34%, v občini Ormož pa za 30%. Na sindikalnem plenumu so se tudi dognali, da bodo izvedli občne zbornice sindikalnih podružnic prihodnjega januarja.

D. R.

prevzela Občinska skupščina Ptuj skupno z občinama Slovenske Bistrice in Maribor Tezno del skrbni za pripravljalna dela in za poznejšo izvedbo načrtov.

Z regulacijo Pesnice in z melioracijo Pesniške doline ter z ureditvijo vodotoka na območju Polskave ter z melioracijo tamkajšnjega območja bodo vrnjene skupnosti za intenzivno kmetijsko proizvodnjo vse kmetijske proizvodne površine, ki jih izgubimo s kanalom hidroelektrarne SD 1.

VJ.

TRŽNE CENE V POSLOVALNICI TRGOVSKEGA PODJETJA »POVRTNINA«, MARIBOR, Poslovalnica PTUJ (pri Magdi)

Ovetača kg 150, fižol stročji 100, feferoni kg 200, ohrovt kg 120, paradižnik kg 120, paprika kg 140, paprika-parad. kg 130, peteršilj kg 100, solata endivija kg 80, solata kristalka kg 100, zelje sveže kg 80, zelje rdeče kg 100, česen kg 350, čebula II a kg 70, krompir kg 34, korenček kg 60, pesa rdeča kg 80, paprika vložena kg 228, kumare vložene kg 480, koruza kg 100, pšenica kg 88, fižol prepelčar kg 230, fižol enobarvni kg 200, slatina Donat 11 56, grozdje nam. JUS I kg 180, hruške kg 120, jabolka II a kg 80, slive suhe kg 300, dateljni pakirani 80, pitčja hrana kg 300, banane kg 350, limone kg 290, Radgonski biser 11 640, Kapeljski biser 11 600, vino rdeče 11 250, vino belo 11 320, vino rdeče 21 550, vino belo 21 770, jajca 35, sir kg 900.

MOTorni PILOTI BODO TEKMOVALI

Pred zaključkom letošnje letalske sezone se bodo pomerili med seboj ptujski motorni piloti. Tekmovanje za naslov najboljšega pilota bo v soboto, 3. oktobra, od 9. do 15. ure, ko bo razglasitev zmagovalca. Na tekmovalju bodo sodelovali tudi piloti sosednjih aeroklubov.

Vabimo ljubitelje letalstva, da se udeležijo zanimivega letalskega tekmovanja na letališču v Mo-

Vsaj 45 hiš v Ptuj potrebnih nujnih popravil

Stare stanovanjske hiše v Ptuj, v družbeni lastnini, katerih hišni sveti niso kreditno sposobni, bodo letos popravljene iz posojila v višini 15 milijonov dinarjev, ki ga je najela Občinska skupščina Ptuj iz stanovanjskega sklada.

V Ptuj je potrebno nujnih popravil vsaj 45 starih hiš družbenega premoženja, predvsem strehe, dimniki in instalacije, torej sanacijskih del, da bi zaščitili same zgradbe pred nadaljnjim propadanjem in ohranili uporabnost za bivališča stanovalcev.

Na liter vina 40 din prometnega davka

K letošnji trgatvi spada razveseljiva vest, da je Občinska skupščina Ptuj 28. 9. 1964 na novo regulirala stopnjo občinskega prometnega davka od prodaje alkoholnih pijač in je dala tudi tako zaslužno priznanje našim vinogradnikom ter njihovi proizvodnji kakovitih vin.

Namesto v odatotični na prodajno ceno za liter vina bodo plačevali 40 din prometnega davka po litru.

Pri prometnem davku so priznane davčne ugodnosti tistim gostinskim podjetjem, ki morajo iz dohodkov pokrivati izdatke za vzdrževanje večjih poslovnih objektov, za vzdrževanje zgradb, ki bi sicer propadle in bi bila potem potrebna večja sredstva za njihovo vzdrževanje.

Cene letošnjega vinskega pridelka

Komercialnemu direktorju KZ Kombinat Jeruzalem Ormož, Borisu Gerloviču, smo v zvezi z letošnjim odkupom vinskega mošta zastavili naslednja vprašanja:

KAKO SE ZADRUGA ORMOŽ PRIPRAVLJA NA ODKUP VINSKEGA MOŠTA?

Zadruga se je tudi letos kot prejšnja leta temeljito pripravila na odkup vinskega mošta. Pripravljeni sodi in in vinski kleti že čakajo letošnji vinski pridelki. Kmetijska zadruga bo odkupovala vinski mošt predvsem od kooperantov, ki so sicer imeli pogodbo o sodelovanju. Zadruga bo prevzemala vinski mošt v Ormožu na sedežu podjetja in na sedežih poslovnih enot v Ivanjčevih, pri Mišlavu in na Kogu. Zasebni kmetijski proizvajalci s področja Velike Nedelje in Podgorce bodo vozili mošt v Ormož.

KAKŠNE BODO CENE VINSKEGA MOŠTA?

Cene vinskemu moštu še niso točno določene, vendar bodo letos nekoliko nižje od lani, s čimer na situacijo v naši državi in sploh v svetu. V Jugoslaviji

Tudi od sodov je odvisna kvaliteta vina

imamo še na zalogi večje količine vina, ki niso prodane in te zaloge bodo vsakakor vplivale na odkupno ceno vinskega mošta. Razlika bo tudi v ceni vinskega mošta, ki ga bo prodal nekooperant in kooperant. Cena vinskemu moštu iz kooperacije bo nekoliko višja od cene vinskega mošta iz nekooperacijske proizvodnje.

KDAJ BOSTE PRIČELI Z ODKUPOM VINSKEGA MOŠTA IN KOLIKO GA PREDVIDEVATE ODKUPITI?

Z odkupom vinskega mošta bo zadruga pričela po 10. oktobru, to pa zato, ker hočemo doseči kakovitejšo vino od lani. Menja sem, da nas letos lahko reši le izredna kakovost vinskega mošta, za kar bodo morali imeti proizvajalci vin izredno razumevanje. S trgatvijo bo treba počakati toliko časa, da bo grozdje pridobilo čim več sladkorja. Mošt bo namreč mogoče prodati le, če bo pridelalec kakovosten. Bilo bi prav, če bi občinske skupščine Ormož, Ptuj in Ljutomer skupno razpravljale o pričetku trgatve in zavzele ista stališča glede odkupne politike vinskega mošta.

Imenovanja na seji občinske skupščine Ptuj

V komisijo za popis žrtev vojne 1941-1945 je imenovala občinska skupščina Ptuj 28. septembra 1964, leta sledeče:

Franca Voda, šefa uprave za dohodke kot predsednika komisije; Vižo Rojce, kustosa muzeja Ptuj; Jožico Carman, uslužbenko občine Ptuj; Ivico Kristanič, uslužbenko postaje RK Ptuj in Štefko Lačen, odbornico občinske skupščine Ptuj kot člane.

V komisijo za razpis mest direktorjev delovnih organizacij so imenovani sledeči:

Rozika Klančnik, odbornica zbora delovnih skupnosti ObS, Ptuj; Andrej Kovač, odbornik zbora, Rogoznica 59; Ljilica Laco, odbornica občinskega zbora, Ptuj; Ivanka Golob, odbornica, Majšperk; Marko dr. Demšar, odbornik zbora, Ptuj; Vinko Zigmant, odbornik zbora, Ptuj; Jožica Knez, odbornica občinskega zbora, Ptuj; Viktor Makovec, načelnik oddelka za gospodarstvo občine Ptuj; Angela Terbut, uslužbenka oddelka za gospodarstvo občine Ptuj.

V upravnih odbor Komunalne banke Ptuj so imenovani:

Vladimir Vrečko, podpredsednik obč. skupščine Ptuj; Andrej Kovač, odbornik zbora, Ptuj; Borut Carli, direktor SDK Ptuj; Karl Vobner, odbornik zbora in direktor »Merikura«; Anton Purg, načelnik oddelka za finance ObS Ptuj; na predlog gospodarskih organizacij: Martin Berden, računovodja »Petovije« Ptuj; Martin Korošec, komercialist »Panonije« Ptuj; Vilko Škrbinek, direktor Volnenke Majšperk; Vinko Trplan, ekonomist Ptuj; Vinko Dreu, direktor KZ »Haloze« Ptuj; Branko Mlinarič, komercialist TGA Kidričevo, Bruno Valentin, direktor »Izbire« Ptuj; Vlado Skorjanec, direktor »Agrotransporta« Ptuj; Jože Kranjc, šef GRS »Perutnine« Ptuj in Franc Masten, direktor TP »LES« Ptuj.

Za sodnika za prekrške občinske skupščine Ptuj je imenovan Lojz Cenc, uslužbenec občinske skupščine Ptuj.

V komisijo za družbeni nadzor so imenovani:

Maks Jabločnik, odbornik obč. zbora Kidričevo; Ivica Kristanič, odbornica zbora, Ptuj; Jože Reisman, odbornik obč. zbora Zavre; Milena Kralj, odbornica zbora, Ptuj; Franc Kranjc, odbornik obč. zbora Ptuj in 2 člana, ki ju bosta imenovala Občinski komite ZKS in Občinski odbor SZDL Ptuj.

Krajevni prispevek in plačevanje prispevka

Določilo o plačevanju posebnega prispevka v letu 1964 za vzdrževanje krajevnih cest in mostov v tozadevnih odlokih krajevnih skupnosti Majšperk, Lovrenc, Polensak, Zetale, Videm, Grajena in Ptujška gora, velja le za tiste prebivalce, ki stalno bivajo na območju skupnosti, za katero je uveden prispevek.

Prejšnje določilo, da morajo plačati ta prispevek tudi lastniki zemljišč na območju teh skupnosti, je razveljavljeno, ker ni zanj pravne osnove. Krajevni prispevek plačujejo občani le v tistih krajevnih skupnostih, kjer stalno bivajo. Tozadevne spremembe odlokov je sprejela Občinska skupščina Ptuj na seji 28. septembra 1964.

Počitniške skupnosti, na plani

Zadnjič smo se dotaknili bolj bežno naših počitniških domov. Ne bo odveč, če povemo o tem nekaj — ne sicer novih, pač pa še zmeraj neupoštevanih misli. Počitniški domovi so gospodarske, a ne pridobitne enote. Skupnost delovnih ljudi jih je — pogosto z velikimi žrtvami — postavila z namenom, da bi našla v njih svoj oddih, telesno in umsko rekreacijo po delu. Počitniški domovi naj bi bili polnopravni nadomestek stalnega bivališča počitniških gostov: po storitvah, udobju in domačnosti; zato zahteva njihova uprava premišljenost in načrtnost je pri investiciji, pozneje pa dobro gospodarstvo upravo, ki misli med drugim na maksimalno izrabo zmogljivosti. Kar se tiče udobja in poslovnih storitev, naj bi le-te dosegle raven, ki predstavlja minimum v zahtevah kulturnega človeka. Uprava počitniških domov s slabo sezono oziroma le delno zasedbo sprejemnih zmogljivosti, pa morda še z upravnim diletantizmom. Zato uprave od vsega začetka v roke dobrih, sposobnih upraviteljev, skrb počitniških skupnosti pa bodi, da v stalnem stiku s počitniškimi domovi določenega kraja oziroma področja ukrepajo, kar je potrebno, da se zagotovi zadovoljstvo gostov in ekonomičnost obratovanja, pri čemer ni zavračati niti sprejemati komercialnih turistov.

Počitniški domovi so premoženje delovnih ljudi. Zaradi tega, še bolj z ozirom na njihov zvišeni namen služijo, da jim posvečamo vso pažnjo, jih obiskujemo, dajemo vso možno materialno in moralno podporo.

Brez besed

KIDRIČEVO

Delavski svet TGA je na svoji 3. redni seji razpravljala tudi o številu zaposlenih v podjetju po novih organizacijskih shemah. Predlagano je bilo, da bi naj to število znašalo 1862 delavcev. To število so predlagala vodstva posameznih delovnih enot, ki so smatrala, da je s tem številom mogoče izvesti organizacijo dela, ki bi ustrezala zahtevam proizvodnje. Delavski svet je res po temeljiti in burni razpravi dokončno to število razdelil po delovnih enotah, ki bi naj po tej razdelitvi imele sledeče število zaposlenih: DE glinice 339, DE aluminija 507 do 509, DE strojne energetike 123, DE vzdrževalnih obratov 438, DE prometa 156 in DE osrednjih služb z razvojem 297 zaposlenih delavcev. Bile so tudi težnje po večjem številu delavcev, vendar tega ni bilo mogoče sprejeti, če hoče podjetje povečati storilnost oz. produktivnost dela in seveda čimprej preiti iz poskusnega na redni 42-urni delovni teden. Pri vsem tem je tudi seveda zelo važna in aktualna nadaljnja ureditev osebnih dohodkov zaposlenih v TGA. Edino nerešeno vprašanje je ostalo to, da niso predvidene nobene rezerve za dopuste in za odsotnosti zaradi bolezni, saj je normalno odsotnih 12-13 odst. ljudi. S tem v zvezi se pripravljajo potrebne analize, ker je vsekakor potrebno za take slučaje predvideti nadomestilo ali pa to vprašanje rešiti z odobritvijo nadurnega dela v posameznih primerih, ko je to potrebno. Vsekakor pa je jasno, da je prejel z novo organizacijsko shemo kolektiv odgovorno nalogo in bo treba mnogo več kolektivnega in zavestnega dela, kot ga je bilo doslej.

Enolončnica — rešeno vprašanje

Vprašanje uvedbe toplega obroka (enolončnice), ki je bilo predmet razprav vseh 10 let nazaj, je končno rešeno. Res ni bilo lahko nečesa uvesti kar na slepo, saj je kakršna koli izvedba bila vezana na precejšnja finančna sredstva in je bilo to treba res temeljito premisliti. Na zadnji seji delavskega sveta sta se razprava o tem predlogu zavlekla še na nedoločen čas, če ne bi medtem poslala svoje ponudbe tudi samopostrežna restavracija »Center« iz Maribora, ki je nudila takšne pogoje, da so bili enoglasno sprejeti. Tako bo to podjetje dostavljalo s svojim avtomobilom dvakrat na dan kolektiv TGA toplo hrano za vse tri izmene. Podjetje razpolaga s posodo, da bo možno že popoldan pripeljati hrano tudi za nočno izmeno, ne da bi se hrana obdobju ohladila. Obrok bo stal za posameznika le 85 din, ostali del do polne cene pa bo krilo podjetje. S tem je tudi odšel z dnevnega reda aktualen problem toplega obroka v podjetju, kar pozdravljajo vsi člani kolektiva v posameznih organizacijskih enotah, vprašanje je le ureditev potrebnih prostorov — jedilnic.

10-letnica obratovanja TGA

Čez slaba dva meseca bo delovni kolektiv TGA praznoval 10. obletnico obratovanja. Da bi na kar se da svečan in dostojen način proslavili to obletnico je UO imenoval komisijo, ki bi naj sestavila program proslave. Program je že izdelan ter je o njem že tudi razpravljali delavski svet. Odobrena so že tudi potrebna finančna sredstva. Program predvideva razna športna tekmovanja s sodelovanjem drugih kolektivov, izveden bo kulturni program, v katerem bo sodelovalo SNG iz Maribora, ter razne druge prireditve. Najzastavnejši člani bodo prejeli odključnaja in spominska darila, izveden pa bo tudi praznični zabavni program za vse člane kolektiva in njihove družinske člane v Kidričevem in na gradu v Ptuj. Proslava bo sicer nekoliko skromnejša kot bi sicer bila, če se delovni kolektiv ne bi bori z različnimi težavami — kot je redukcija električne energije — ki onemogočajo ustvarjanje večjega dohodka. Vendar bo tudi skromnejša proslava v znamenju lepih proizvodnih uspehov, ki jih je delovni kolektiv dosegel v minulih desetih letih. Uspešno rekonstrukcijo in avtomatizacijo so kolektiv zagrenili problemi, ki si ob njih sam ne more nič pomagati, če upoštevamo samo pomanjkanje električne energije.

Razprava v kolektivu

Delavski svet podjetja je nedavno razpravljala tudi o priporočilih tovarniškega odbora sindikata, po katerih bi naj obravnavalo delo pri izdelavi shem in pravilnikov ter periodičnih obračunov. Zaradi boljšega in vsestranskega obveščanja kolektiva o proizvodnih uspehih bi naj delavski svet razpravljala o trimesečnih rezultatih dela in dal nato to tudi v razpravo članom kolektiva. Nadalje bi bilo potrebno ponovno uvesti stalno obravnavanje proizvodno-finančnih rezultatov za pretekli mesec v svetih proizvajalcev delovnih enot in da bi v teh ponovno uvedli proizvodne masovne sestanke, na katerih bi naj zraven proizvodne obravnavali tudi ostalo problematiko. Da bi nadzorni organi boljše delovali, bi po mnenju sindikata bilo potrebno uvesti mesečne sestanke z mojstri in predelavci, na katerih bi predvsem obravnavali organizacijo dela, izvrševanja nalog ter delovno disciplino. Prav slednje je nujno potrebno urediti, proti kršilec pa uvesti tudi disciplinski postopek, če že ni drugega izhoda. Vodstvo podjetja in vodstva delovnih in organizacijskih enot, bi morala neprestano zasledovati rezultate dela in pravočasno ukrepati v primerih, ko se ne dosežajo predvideni proizvodni rezultati. Člani delavskega sveta so enoglasno potrdili predloge TOS-a in po razpravi sklenili, da o vsem temeljito razpravljajo vse delovne enote, saj to vodi le k boljšim proizvodnim uspehom.

Nadaljnja redukcija električne energije

Delovni kolektiv TGA je od 24. septembra dalje ponovno hudo prizadela redukcija električne energije. S tem dnem se je moralo v elektrolitične hale A izključiti iz pogona še vse preostale elektrolitične peči, ki so še bile v pogonu. Redukcija pa bo prizadela tudi novozgrajeno halo B, v kateri bodo prav gotovo tudi morali izključiti nekaj peči. Škoda, ki jo bo utrpel delovni kolektiv, z njim pa tudi naša družbena skupnost, bo vsekakor ogromna, saj je zavezan izpadi v proizvodnji aluminija, ogromno škoda tudi na pečeh, katerim je s tem skrajšana njihova živ-

V nekaj dneh tri smrtni nesreče

Sem od petka, 25. septembra 1964, so pretresle Ptujčane druga za drugo tri smrtni prometne nesreče. Tri nove grobove mladih ljudi so prekrili s cveticami. Resni ljudje so sprejeli tri nova svarila na skrajno previdnost na cestah. Prizadetim svojcem, prijateljem in znancem pokojnih je ostala žalost.

Prva je pretresla Ptujčane vest o hudi prometni nesreči pri Petrovčah 25. septembra 1964. Alojz Spendiš, sofer podjetja »Agrotransport« Ptuj je pripeljal s kombijem iz ljubljanske smeri, ko je povzročil trčenje z njim vozač fiat 750 Franc Oset iz Grešnje vasi. Oset je pripeljal s stranske ceste Velenje—Petrovče; na križišču v Petrovčah je izsiljeval prednost ter povzročil trčenje. Alojz Spendiš je zmečkal pri trčenju glavo, da je bil takoj mrtev. Tudi povzročitelj trčenja je bil hudo poškodovan. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Druga žalostna vest je prispela v Ptuj v soboto, 28. septembra 1964, in to o smrti 18 letne Dragice Pirš iz Ptuja, ki jo je polomil in zmečkal s tovornjakom opoldne pri tovarni TAM v Mariboru, na tovarniški cesti, na tovarniškem dvorišču, neizkušen vozač Slavko Šarfer. Komaj mesec dni je bila zaposlena v tej tovarni. S svojima kolegicama je bila Dragica Pirš v času nesreče na mestu, kamor je Šarfer naglo pripeljal s tovornjakom in ker ni obvladal vozila, je zadel in zmečkal Dragico, ki ni imela časa in možnosti, da bi se kamorkoli umaknila. Lažje je poškodoval tudi njen kolegi.

In v torek, 29. septembra 1964, ob 14.35 je šlo v tretje. Po ulici heroja Lacka se je počasi pripeljal Miomir Cvetkovič (iz zapadne smeri) z 20 tonskim tovornjakom, naloženim z aluminijem. V tej itak tesni ulici so navadno jekal prepovedim in kaznovanim ob levem pločniku postavljena koleca, da je gibanje na cestišču še bolj onemogočeno. Med vožnjo je moral vozač na svoji desni strani paziti na vozečega se kolesarja, ni pa videl, da se je znašel na levi strani iz neznanega vzroka v stiski in na zoženem vozišču z moškim kolesom 9-letni Zvonko Slatič iz Ptuja. Fantek je zadel v blatnik zadnjega dvojnega kolesa tovornjaka,

ljenjska doba, kolektiv pa remont peči finančno zelo prizadene. S to redukcijo bo nastal problem tudi v proizvodnji glinice, saj se zaloge kopičijo in bo s časom postal glavni problem skladiščenje. Kolektiv tukaj ne more storiti prav ničesar in bo potrebno problem načeti na ustreznem nivoju.

Godba v okviru sindikata

O prizadevanju na pozitivni godbe na pihala v Kidričevem smo na kratko že poročali. Na zadnji seji delavskega sveta pa so o tem razpravljali tudi organi delavskega samoupravljanja in sklenili, da se godbena sekcija, ki je bila nekoč sestavni del razpadle DPD Svobode, prenese pod nadzorstvo sindikata TGA, ki bo od podjetja dobil potrebna finančna sredstva, da ta sekcija ponovno oživi. Med člani jih je dovolj, ki se želijo videti v to sekcijo. Dobiti bo treba le kapelnika in članom kolektiva, ki delajo v izmenah omogočiti, da se bodo lahko redno udeleževali vaj in bo tovarna imela godbo, ki bo lahko povsod dostojno zastopala.

Pomanjkljiva razsvetljava

Stanovanjska skupnost v Kidričevem je v zadnjih dveh letih napravila ogromen korak naprej v svoji dejavnosti. Zgrajejo je novo letno kopališče, nove garaže, urejuje se vsaj delno stanovanjske naselje Kidričev II, ustanavljajo se razni servisi in delavnice itd. Toda žal je spet potrebna nekaj spregovoriti o razsvetljavi, cestni do naselja II, tako tudi do kino dvorane in v naselju I. Če že ni mogoče postaviti drogov do naselja II in urediti razsvetljave do naselja, pa ni mogoče z ničemer upravičiti stanja v naselju I, kjer sicer drogov in napeljava so, ni pa tistega ki bi nadomestil pregorele žarnice z novimi. Tod vidi da taka tema, da človek ponosi mora skoraj tipati pred seboj, da se ne bi zaletel v drevo. Ne vem, ali tega res nihče ne vidi, ali pa je tukaj potrebno tako vestno štediti električno energijo. Vsekakor je potrebno štediti z električno energijo, toda ne za vsako ceno, predvsem če gre za nujno potrebo.

O. C.

ka, nakar ga je podrl pod zadnje dvojno kolo, mu zlomilo levo nogo in mu zmečkal glavo, da je obležal na mestu mrtev. Kolo je napravilo do ustavitve vozila po cesti še dva krvava madeža.

Vsi trije pokojni so se znašli v nesreči in stiski, iz katere za nje ni bilo izhoda in rešitve. Njihove žrtve so prišlete k žalostnemu številu prometnih smrtnih žrtev, ob katerih se je zopet izkazalo, da se že enostranska neprevidnost smrtno masčuje in navadno nad žrtvami, ki same niti niso krive nesreče.

Smrtna žrtev v Lackovi ulici opominja najstrožje mere proti vsem, ki postavljajo dvokele ob pločnikih ptujskih ozkih ulic, obenem pa opozarja vsakogar, da je žele vsestranska skrajna previdnost pri današnjem prometu edina zaščita pred nestetimi smrtnimi in ostalimi nesrečami.

Ogromna udeležba ljudi na vseh treh pogrebi in mnogi venci so lahko le delno zmanjšali težko prizadetost najbližjih pokojniških svojcev, nagovori ob odprtem grobu pa so izvenili poleg izrazov globokega sočustvovanja s svojci tudi kot opozorilo: »Bodimo povsod previdni!«

VJ.

Radio Ptuj

4. OKTORRA 1964
od 10.30 do 10.45 kratka domača poročila; od 10.45 do 11.00 reklame in obvestila; od 11.00 do 11.15 nadaljevanje razprave o krajevnih skupnostih; od 11.15 do 11.25 problemi borcev NOV; od 11.25 do 11.30 o esperantkem društvu Ptuj; od 11.30 do 11.40 kmetijska oddaja; od 11.40 do 12.00 srečanje humoristov; od 12.00 ... čestitke poslušalcev

6. OKTOBRA 1964
od 15.15 do 15.25 kratka domača poročila; od 15.25 do 15.45 šport in glasba naše države; od 15.45 do 16.00 reklame in obvestila

8. OKTOBRA 1964
od 8.00 do 9.00 mladinska oddaja; od 15.15 do 15.25 kratka domača poročila; od 15.25 do 15.50 mladinska oddaja; od 15.50 do 16.00 reklame in obvestila

V SLOVO ALOJZU PESERLU

V četrtek dopoldne, 24. 9. t. l., smo se na Miklavžskem pokopališču za vedno poslovili od mladega očeta in vzornega člana kolektiva Kmetijske zadruge Ormož Alojza Peserla. Če pred meseci je vestno opravljal službo referenta za stanovanjske zadeve in je bil kot sodelavec in tovariš med člani kolektiva zelo priljubljen in spoštovan. Nekega ugodnega dne je klonil zaradi prenapornega dela sredi družinskih načrtov. Prepeljan je bil v mariborsko bolnišnico, kjer je nezavesten ležal več dni. Potem ko se je njegovo zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo, je bil operiran, toda bilo je že prepozno.

Pokojnik je bil rojen pred 44 leti na Kajžarju v Slovenskih goricah, nedaleč od sedanjega doma. Kot vaški otrok je svoja mladostna leta preživel v skromnih razmerah, zato je znal ceniti delo in razumeti težave. V zgodnji mladosti si je ustvaril dom in se obremenil z delom. Medtem pa je pozabljal na svoje zdravje, ki mu ga je zadnja leta močno zrahljala zahrbita in težka bolezen. V vne- mi, da uredi sebi in družini boljše življenjske pogoje, in da svojim otrokom tudi vse tisto, česar sam ni bil v mladostnih letih deležen, je omahnil sredi načrtov, v najlepših letih življenja. Nadvse je ljubil družino in dom.

Pokojnik je bil zaposlen od leta 1947 v kmetijskem gospodarstvu, po združitvi kmetijskih organizacij v občini pa v kmetijski zadrugi. Zaposlil je 39-letno ženo Marjono in pet nedoletnih otrok. Sedaj, ko je bilo pokojnikovo življenje najbolj potrebno za pravilno vzgojo otrok in za uresničevanje življenjskih načrtov, ga je iztrgala nenadna smrt.

Tako lepega pogreba, ki se ga je udeležilo čez 500 prijateljev, znancev in sorodnikov v tem kraju, zlepa ne pomnijo. Pevski zbor je zapel nekaj pesmi, godba na pihala pa mu je zaigrala nekaj žalostnih v slovo. Na domu se je od pokojnika poslovil njegov prijatelj Franjo Lovrečič, pri odprtem grobu pa Drago Zabavnik.

Alojz Peserl je bil tudi prizadeven družbeno političen delavec, saj je aktivno delal v OF, pozneje v SZDL in je opravljal razne funkcije v kmetijski sindikalni podružnici.

Slovenska zemlja, ki je nad vse ljubila, je sedaj njegov tihi dom.

D. R.

PRIJATELJSKI OBISK IZ MTČ V PTUJU

Predstavniki sindikalne podružnice Medjimurske trikotaje iz Čakovca, na čelu s predsednico Liziko MARCEC, so v ponedeljek, 28. septembra t. l. obiskali Občinski sindikalni svet, Tovarni perila »Deltar« in Tovarno avtoopreme Ptuj. Ob obisku v Delti so se posebno zanimali za organizacijo proizvodnje, delovne pogoje žena, za delo sindikata in drugo. V razgovoru so tudi izmenjali misli o poslovnem sodelovanju, ki se že več let plodno razvija med MTČ in Delti. MTČ izdeluje za Delti poseben helton in barva vse sintetične tkanine za njene potrebe. Sodelovanje se odvija tudi v obliki strokovnih posvetovalanj o predelavi sintetičnih tkanin in barvanju. Ob obisku so gosti iz Čakovca izrazili željo, da bi njihovi delavci navezali tesne stike z delavci v Delti, zato predlagajo izmenjavo medsebojnih obiskov.

Popolne so se predstavniki sindikata MTČ sestali s predstavniki sindikalne podružnice Tovarne avtoopreme v Ptuj na tovariški razgovor. Namen razgovora je bil predvsem v tem, da

Večja skrb tudi za kmete - borce

Občinska skupščina Ptuj je potrdila na seji 28. septembra 1964 poročilo o problemih borcev NOV, ki je bila na čelu vseh ostalih problemov, zbranih na takratni dnevni red.

Namen tega poročila je bil seznaniti občinske skupščine o sedanjem stanju skrbi za borce NOV in obenem opozoriti na to, da je še vedno precej nerešenih vprašanj s tega področja, ki jih je potrebno zbrati, obravnavati in rešiti z vso občutljivostjo. Gre za ljudi, ki so imeli v najnevarnejših časih okupacije posluh za poziv KP na upor ne glede na težke posledice fašističnih represalij. Iz dneva v dan so ti ljudje starejši, za delo manj zmogni in odvisni od urejenih ali neurejenih materialnih razmer. Predvsem za borce s podočelja še niso najdene in krajevno urejene vse možnosti za učinkovito pomoč na način, ki bi najbolj zalegel. V tej smeri je bilo več predlogov in pojasnil pred potrditvijo poročila.

V ptujski občini je sedaj evidentiranih pri Druženju borcev NOV za območje občine Ptuj 1.046 članov, od tega le 259 kmetov. Priznanje dvojne dobe za aktivno in organizirano delo v NOV je doseglo od 633 članov tudi 98 kmetov borcev in 13 kmetov aktivistov. Ob tem številu pa še ni mogoče določeno trditi, koliko v ZB še neorganiziranih kmetov izpolnjuje za to pogoje in kdaj jih bodo želeli uveljaviti. Nekateri odlašajo z uveljavitvijo svojih pravic, drugi pa se za nje sploh ne zavzemajo in se tudi ne vpišejo v ZB.

Za stanovanjsko vprašanje v mestu živečih članov ZB je bilo doslej vse storjeno, da bi za nje dosegli stanovanja, vendar še vsega v tej smeri niso storile gospodarske organizacije, zavodi in ustanove, kjer so borci zaposleni. Občinska skupščina je storila za nje vse po svojih možnostih. Razen manjšega števila primerov so rešene skoraj vse prošnje borcev za stanovanja. Ob stalnem gibanju prebivalstva, ob odselitvah in priselitvah borcev ostane vedno nekaj odprti vprašanj, ki pa postajajo sčasoma vedno bolj pereča. Tako je tudi sedaj.

Komisije ZB so pregledale 33 stanovanj svojih članov, od tega pri 21 članih, ki so zaposleni pri ptujskih gospodarskih organizacijah in ustanovah in je ugotovila, da je večina stanovanj za njihove večje družine pretesna in več kot potrebna obnova ali delovite večjih stanovanj. ZB pripravila liste prizadetih. Li je dostavljena občinski skupščini in gospodarskim organizacijam in se bo tudi zavzela, da bo uresničena.

Trideset borcev je dobilo lani in letos skupno 15 milijonov din posojil za zgraditev svojih stanovanj. Iz republiških sredstev je bilo lani 9 milijonov za stanovanja nezaposlenih borcev. Za stanovanja kmetov borcev je znano, da so tudi potrebna popravila, vendar ni bilo doslej na razpolago tozadevnih sredstev.

Pri vsaj 110 borcih od 259 kmetov ne gre samo za ureditev stanovanjskih vprašanj, temveč sploh za ureditev življenjskih pogojev, da bodo dosegli življenjsko nivo soborcev — delavcev in namencev. Za to bi bilo potrebno letno vsaj 40 milijonov dinarjev, ki jih bo tudi potrebno doseči in jih namensko uporabiti.

Poleg omenjenih stanovanjskih, zdravstvenih in ostalih vprašanj borcev je še vrsta drugih, ki jih je pomagala rešiti občinska skupščina Ptuj vsaj pri 48 članih s priznavalnino v višini od 7.000 do 15.000 din glede na udeležbo v NOV, na zasluge in premoženjsko stanje. Priznavalnino bo moralo dobiti vsaj 20 borcev. V letošnjem letu je zagotovljenih za stalne priznavalnino 5.000.000 milijonov din, za občasne (zdravljenje, smrt in gnotne težave) pa še 2.000.000 milijona din. Enkratne priznavalnine je prejel letos 49 članov in nekaj otrok padlih borcev (matura, prihod iz JLA itd.). Od 19 otrok umrlih borcev dobiva 7 otrok denarne pomoči, 10 otrok pa se šola na srednjih in visokih šolah.

Kot je bilo v razpravi o poročilu in nakazanih problemih pojasnjeno, obstajajo vsa oblastna zagotovila, da bodo v 1965. letu možne tudi za kmete — borce primerne olajšave pri obveznostih, posojila za nujne primere in da bodo za izplačevanje priznavalnin pristojne izključno občine, kar pomeni, da jim bo na razpolago tudi več sredstev. Občinska skupščina je sprejela tudi vsa tozadevna priporočila odbornikov in občinskih funkcionarjev, da bi bile omenjene tudi dosežene.

VJ.

Ostali dogodki

(Nadaljevanje s 1. strani)

NOV POIZKUS

Svetovni tisk je prejšnji teden objavil zanimivo sliko iz Pariza: tri laoske prince, nosilce treh različnih političnih smeri, kako si križem stiskajo roke. Slo je za ponovno sestanek, na katerem so za zaprtimi vrati obravnavali stanje v Laosu. Vodja leveice Sufan Vong je pozneje očital ZDA, da ne žele konference o Laosu in sporazuma med princi, temveč pahniti Laos, podobno kakor Vietnam, v vojno vihar. Predsednik vlade Fuma se je vrnil v Laos, prav tako Sufan Vong S tem pa ni rečeno, da se ne bodo kmalu vrnil v Pariz.

(Nadaljevanje s 1. strani)

PROGRAMI DELA — SAMO OBVEZNA FORMALNOST?

gotovo ne, in ni prav nič čudnega, če vsi forumi od sindikata in delovnih enot pa do osnovnih organizacij brezskrbno živijo v mnogih problemih, ki postavljajo celotno podjetje v zelo neugoden položaj, njih same pa v dokaj nerazumljivo in neopravičljivo situacijo pred kolektivom in celotno našo družbo.

Vsekakor je skrajni čas, da se že končno tudi programe dela osnovnih organizacij TGA začne dosledno izvajati, saj ni nobenega dvoma, da bi nadaljevanje takega načina dela članov ZK pa tudi vseh ostalih lahko privedlo še do slabšega stanja kot je. Osnovno vprašanje pa ostane še vedno nenehna rast in utrjevanje organizacij ZK in v zvezi s tem je nujno, več časa posvetiti idejno politični vzgoji članstva in pa kar je še danes najbolj potrebno — proizvodni problematiki in produktivnosti dela. S tem pa bi najbolj dokazali, da programi le ne bodo več samo formalnosti.

O. C.

Govedo iz odprtih hlevov v Ivanjkovcih na paši Posnetek: S. Kosi

**Dopisujte v
TEDNIK**

Prizadevanja naših šol za boljše uspehe

Povsod v našem življenju opazimo stremiljenje po napredku, po izboljšanju dela, po večjem uspehu. Tudi v šolstvu ni drugače. Ključno temu, da se borimo z mnogimi težavami, med katerimi sta največji pomanjkanje učnega kadra in šolskih prostorov, so naše šole v preteklih letih napravile dober korak naprej in dosegle boljše uspehe. Hotel bi vnaprej opozoriti, da se boljši uspehi sicer ne kažejo v zvišanem procentu učencev in dijakov, ki so izdelali, ker ta celotna pade, pač pa v solidnejšem, kvalitetnejšem znanju, kar se je zlasti pokazalo pri sprejemnih izpitih ob prestopu absolventov osnovnih šol na šole druge stopnje — to je v gimnazijo, ekonomsko srednjo šolo, tehnično srednjo šolo in v druge.

Pričujoči članek zajema območje Zavoda za prosvetno pedagoško službo, to je občini Ptuj in Ormož.

Pogoji za delo reformiranih šol

Vse šole na območju občin Ptuj in Ormož nimajo enakih pogojev za delo kot ga zahteva reformirana šola. Stare stavbe imajo le gole učilnice, nimajo pa drugih funkcionalnih prostorov, kot so kabineti, laboratoriji, risalnice, telovadnice, učilnice z napravami za zatemnitev, kadar uporabljajo avdiovizualna sredstva itd. Ravno tako so opremljene šole še vedno le s starimi, mnogokrat še neuporabnimi učnimi sredstvi, nova, zlasti avdiovizualna sredstva, ki jih pri reformiranem pouku ne moremo pogrešati, pa so draga in za marsikatero šolo nedosegljiva, saj stane oziroma kinoprojektor okrog pol milijona dinarjev, episkop pa okoli 100.000 dinarjev. Nove šolske stavbe so moderno opremljene, zato je v njih mnogo boljše, kvalitetnejše pouk, kot v starih, poleg tega pa je pomanjkanje učnega kadra na teh šolah minimalno. Iz tega razloga morejo in morajo te šole doseči boljše, kvalitetnejše uspehe kot druge. Med take šole spadajo: osnovna šola Franca Osojnika Ptuj, osnovna šola Ivana Spoljenjaka v Ptuj, osnovna šola v Kidričevem in Ekonomska srednja šola v Ptuj. Pod težimi pogoji pa delajo osnovne šole Toneta Znidarčiča v Ptuj, v Hajdini, Markovcih, Majšperku, Gorčnici, Cirkulanah, Ormožu, Veliki Nedelji in Miklavžu, poleg njih pa še vrsta nepopolnih osnovnih šol, ki se bore zlasti s pomanjkanjem učnega kadra, so izredno slabo opremljene z učili in nimajo funkcionalnih prostorov. Posledica tega stanja je verbalni pouk učiteljev nekvalitetno znanje učencev. Na takih šolah je skoraj nemogoča kakršnakoli izvenšolska dejavnost učencev, ki jo zahteva reformirana šola. Perspektiva teh manjših, nepopolnih osnovnih šol obstaja v tem, da obdrže le nižjo in srednjo stopnjo, t. j. učence od I. do V. razreda, učence višje stopnje pa vključimo v popolne šole, ki pa jim je treba oskrbeti dovolj prostorov, opreme in kadra. V tem smislu bi bilo potrebno še prav posebno razviti osnovni šoli v Podlehniku in Cirkulanah, katerih učenci so najbolj prikrajšani za kvalitetni pouk in prostovoljne dejavnosti.

V ormoški občini so uredili iz svojih desetih osnovnih šol pet popolnih in pet podružničnih. Slednje imajo vse le po pet razredov. Težave imajo sicer še s prevozi učencev višje stopnje v Ormož, zlasti pozimi, vendar bodo polagoma tudi to uredili. Popolne osnovne šole so v Ormožu, Tomažu, Središču, Veliki Nedelji in Miklavžu, podružnične pa v Humu, v Ivanjkovcih, na Kogu, na Runcu in v Podgoricah.

V ptujski občini imamo 15 popolnih šol, 10 nepopolnih (eno s 5 razredi, 7 s 6 razredi, 2 s 8 razredi) in štiri podružnične s 4 razredi. Glede na 30-letni perspektivni razvoj se bo število popolnih osnovnih šol prav gotovo še zvečilo in se bodo vključili otroci višje stopnje manjših popolnih šol. Težimo za tem, da bi imeli učenci čim kvalitetnejši pouk, kar pa je mogoče le v večji, dobro opremljeni in z zadostnim številom učnega kadra zasedeni šoli. Analiza je pokazala, da je zagotovljen obstoj popolne osnovne šole le v primeru, da ima vsak razred višje stopnje vsaj po dva oddelka, sicer ne doseže predmetni učitelj za nekatere predmetne skupine obveznosti 22 ur.

Z novim šolskim letom smo sicer pridobili v ptujski občini 20 novih učiteljev — študentov občine, vendar jih je približno toliko tudi odšlo, tako da se stanje kadra ni spremenilo.

Učiteljev za razredni pouk bi bilo dovolj, če ne bi učili mnogi izmed teh na višji stopnji zaradi velikega pomanjkanja predmetnih učiteljev. Tako jih potem primanjkuje na nižji in višji stopnji. Enak je položaj tudi v ormoški občini. Na območju Zavoda za prosvetno pedagoško službo torej še vedno manjka okrog 120 predmetnih učiteljev, če bi hoteli popolniti vsa sistematizirana mesta. Delna rešitev je v izrednem študiju vsaj mlajših učiteljev na PA, ki jim to nujno pripravljamo. Ni daleč več čas, ko bo moral imeti vsak učitelj višjo, v perspektivi pa tudi visoko izobrazbo. Ko pa bo postal učiteljski poklic privlačen s tem, da bo tudi materialno stimuliran, bo

odhajalo na učiteljske šole prav gotovo dovolj mladih ljudi, pa ne najslabših učencev — absolutno osnovnih šol, marveč najbolj. Menim, da bi morali biti učitelji najbolj in najspodobnejši ljudje, če hočemo, da bodo pravilno oblikovali mladega človeka za socialistično družbo.

Šola in dom

Nikoli v zgodovini našega šolstva se šola in dom nista povezovala v toliko meri, kot je to danes. V čast našemu učitelstvu moram povedati, da so vezi med šolo in starši vedno trdnješe, pa tudi starši imajo povečini pravičen odnos do šole. Zal pa ostaja še vedno določen procent staršev s premajhno pozornostjo do šolanja svojih otrok. Šole ob koncu šolskega leta, ko se izkaže, da je otrok končal razred ali šolo s slabim, negativnim uspehom, se takti starši prikažejo v šoli, hočejo izsiliti pozitivne ocene in pripisujejo krivdo za slabe uspehe svojih otrok učiteljem, upravitelju in ne vem še komu, samo sebi ne. Vsaka šola zahteva resno delo, zato ne morejo starši otroku dopuščati popolne svobode, da bi delali, kar bi hoteli. To naj bo ob začetku šolskega leta v opomin vsem tistim staršem, ki dovoljujejo svojim otrokom, da porabijo ves svoj prosti čas za igro, za nogomet, za pohajkovanje, za brezdelje. Cesta in ulica kaj slabo vzgajata mladino.

Učitelstvo se trudi, da bi ocenilo učenca pravilno, objektivno za njegovo delo, pri čemer mora upoštevati tudi najnovejša izsledke pedagogije in psihologije. Starši kaj radi povedo, da so učitelji pri ocenjevanju pristranski, da je protokcija, da je njihov otrok »vse« znan, pa je dobil enko itd. itd. V obrambo učiteljskega moram povedati, da so take odbojčitve skoro vedno popolnoma neutemeljene. Tudi v tem pogledu je naša šola zelo napredovala. Druga zadeva pa je napredovanje učencev osnovnih šol z negativnimi ocenami. Nekateri starši (ne učitelji) so se hoteli tega zakonskega določila temeljito poslužiti, seveda vedno v škodo otroka. Nadvse težko je namreč v novem razredu nadoknaditi snov prejšnjega razreda in se obenem učiti novega snov. To bi se dalo doseči kvečjemu pri nadarjenem učencu, tisti pa na navadno ne gredo z negativnimi ocenami naprej. — Upajmo, da bo omejitvi novi zakon o osnovni šoli doletel o napredovanju z negativnimi ocenami tako, da ne bodo mogli starši vplivati na oceno pri napredovanju učenca, ker se ne morejo kot taki vmešavati v »šolsko proizvodnjo« kot se ne more učitelj v proizvodnjo železa, aluminija ali tekstila.

Občinski skupščini Ptuj in Ormož se prav gotovo mnogo trudita, da bi postavili finansiranje šolstva na čim solidnejšo bazo, vendar ne moreta prek svojih ekonomskih možnosti. Tu nastane vprašanje: kaj bo pa potem s šolami, ki so gospodarsko še šibkejših občin kot šole na območju našega zavoda? Evidentno je, da bodo morale dobiti te šole sredstva še iz kakih drugih virov, da bi preprečili družbeno škodo, ki traja že leta.

Ob sedanjih sredstvih, ki jih dobivajo šole le za svojo osnovno dejavnost, ni mogoče uveljaviti vsem reformnih teženj, zato še hodi marsikatera šola po starih preživelih poteh. Kdo bo za to odgovarjal pred generacijami, ki prihajajo za nami? Ali bomo res dovolili, da nas bodo obsojale zaradi našega nepravilnega odnosa do šolstva in prosvete sploh? Čeprav smo mnogo že zamudili, je vendarle še čas, da se zdravimo.

Predlagam, da bi odprli v Tedniku javno tribuno, ali vsaj dočlen kotiček, kjer bi občani lahko povedali svojo besedo in mnenje o našem šolstvu.

Karel SEPEC

OB TEDNU MUZEJEV IN MESECU KULTURNIH SPOMENIKOV

Od 15. septembra do 15. oktobra traja mednarodni mesec kulturnih spomenikov, ki naj pozivi zanimanje za spomeniško zakladnico posameznih dežel. V to kulturno manifestacijo se je vključila tudi naša država. Povsod so v okviru meseca priredili številne razstave itd. Tudi tečen muzej od 4. do 11. oktobra naj bi prikazal predvsem delo muzejev na področju zaščite kulturnih spomenikov, nosi zato naslov »Muzeji zaščite kulturnih spomenikov«.

Tudi ptujski muzej, ki dela v mestu, v celoti zaščitenem kot kulturni spomenik, in v okolju, ki je med najbogatejšimi v Sloveniji, se je vključil v to splošno kulturno manifestacijo. V tednu muzejev tako prireja predavanje o izkopavanjih na Zg. Bregu v letu 1963 in o arheološki zaščiti v Ptuj. Razstavo, posvečeno mesecu kulturnih spomenikov, pa bo mogoč zaradi težav pri nabavi razstavnega materiala otvoriti šele v drugi polovici oktobra. Razstava bo pod naslovom »Iz zakladnice spomenikov ptujke in ormoške občine« prikazala pregled kulturnih spomenikov iz vseh obdobij v smislu zakona za varstvo spomenikov in kratke prikaze vseh spomenikov. Razstava je zamišljena študijsko, kot pač dopušča prostor, ki je zanj na razpolago, a vendar si obetajo vsi, ki jo pripravljajo, da bo mogla obiskovalcu vsaj nekoliko izpopolniti poznavanje kulturnega bogastva, ki nam ga je zapustila zgodovina.

I. C.

Trtica mila-tebe častim

Sadonjaki in vinogradi že čutijo težo jeseni. Gospodarstvo oko se radostno ozira po plodovih trte in dreves. Vinski hribi v Halozah radovedno prisluškujejo. Čim bliže k svetlobi, da bo o solzi trsov čim več sončnega ognja.

V Halozah se v vinski trti zrcali vse bogastvo narave, nje zemlje in podnebja. Vinska trta tu črpa svoje bogate zaklade iz zemeljskih plasti.

V to lepo jesensko prirodo nas vabijo hribi, ključje nas znanilci trgatice, klopotci s svojimi ubranimi glasovi. Gozdovi so se naveličali zelene obleke in nadevajo si čudovita pisana oblčila. V eter je stresel kostanje, pridne roke jih pobirajo, da jih shranijo za zimo. Pastirji se veselo prtiljo okrog ognja, pečen kostanj pa je njihova posebna poslastica. Tujca, ki se jim bliža s počasnimi koraki, niti ne opazuje. Prijazna beseda jim razveže jezik. Podarijo mu pečenih kostanjev, dekletce sinje-modrih oči mu prinese velik grozd.

Kaho bogastvo za žejnega popotnika, ta dar vinske trte. To je biser te izmučene zemlje. Kakšni žlahtni sokovi bodo iz teh jagod, ki se kot diamanti bleščijo v jesenskem soncu! Klopotec na sosednem hribu je za trenutek utihnil, potem pa je popotnik še dolgo slišal njegov napen. Ali je pesem klopoteca le uvodni spev o veselo pesem ljudi, ki bodo uživali to žlahtno kapljico in pozabili na skrbi osakdanjega življenja?

Kadar oko oložno v kupo uprem, skronostna čuda v kaplji zlati zrem.

Zamišljeno in skronostno zro v modro nebo zidanice po hri-bih. Mnogo lepot odkriva ta de-žela, ki napaja utrjenega duha. Ljudstvo te pokrajine nosi ta del sveta v globini svoje duše. Govor teh ljudi je nepotvorjen, zvenit mlo in iskreno. V teh hrihbi opazi oko, da se vse pre-taka o čudoviti harmoniji. Pred teboj je gora, pa zopet dol, pa-nik in gozd, tih poteček in osam-ljeno znamenje. Kolikor si po-želiš lepote, vsega imaš tu o izobilju.

Haloze tako nežne objemajo rodovitno Dravsko polje, to do-lino polno resnic in dobrot. V dalji se bleščijo Slovenske go-rice, kjer si z grička na griček mežikajo bele cerkvice. Popot-nik uzre lepo Pohorje s svojimi temnimi gozdovi in Hrvaški Zagorji s svojimi vzpetinami.

Zopet mirne haloške kmetije, iz katerih doni lepa slovenska pesem:

trta ljubo gor se ovije
sonce gorko tukaj nam
sije...

Tem hribom je zvesta sprem-ljevalka Dravinja, ki se mirno vije ob šepetanju jel in orb, ob žaru prelestnih vinskih hri-bov in ob lepih oblikah prisoj-nih bregov. Tej izredni deželi je dobrotna narava naklonila posebno prirodno bogastvo po krasoti.

Ta plod vinske trte polni klet, blaži domačinu trdoto njegove-ga dela. Ob tem razmišljanju je popotnik trgal jagodo za jago-do, dokler ni peclja orgel v grm zrelega šipka.

Pri podnjaku je ženica napa-jala kraljico, starejši možakar je nesel koš trave proti hlevu. Droben otrok je pred hišo po-biral jabolka in jih metal v ko-šarico. Tu se življenje ne us-a-o, vse dela in hiti, da ujame bo-gastvo, ki ga daje zemlja. Ha-loška dežela je tako tiha in prav s tem mirom kliče ljudi iz zaprašenih mestnih ulic po zdravje in vedrino.

Klopotci pojejo lepo pesem:
Na spetu lepše rož'ce ni
kakor je vinska trta...

S. Petrovič

SVET DELOVNE SKUPNOSTI
UPRAVE SKUPSCINE OBČINE
PTUJ

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta v upravi skupščine občine Ptuj:

OBČINSKEGA URBANISTIČNE-GA INŠPEKTORJA

Pogoji: višja ali vsaj srednja strokovna izobrazba (gradbeni inženir) in nekaj let strokovne prakse na področju urbanizma ali gradbeništva;

REFERENTA ZA GRADBENE ZADEVE

Pogoji: višja ali vsaj srednja strokovna izobrazba (gradbeni inženir) in nekaj let strokovne prakse na področju gradbeništva;

OBČINSKEGA SANITARNEGA INŠPEKTORJA

Pogoji: višja ali vsaj srednja strokovna izobrazba (viš. ali sred. šola za sanit. tehnike) in nekaj let strokovne prakse iz ustreznega delovnega področja;

PISARNISKEGA USLUŽBENCA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba (II. stopnja adm. šole ali ekonom. srednja šola) na možnosti z minimalno upravno in pisarniško prakso. Osebnih dohodkov se določa po pravilniku.

Ponudbe, kolkovane s 50 din državne takse s kratkim življenjepisom in opisom morebitnih dosežanj, zaposlitev, pošljite v UPRAVI SKUPSCINE PTUJ, S. S. trg 1, v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Razpis velja do zasedbe prostih delovnih mest.

V Ptuj, dne 22. 8. 1964.

PARTIZANSKI KOLEDAR našega okoliša

35 Oktobrski dogodki

Ustanovitev odbora OF v Ptuj leta 1941

Na Ljutomerški cesti števil. 41 je med okupacijo stanoval član KP Karl Koren, zaposlen v železniških delavnicah v Ptuj, povezan z Osvobodilno fronto. V tej hiši je stanoval tudi inž. Cvahle, zaposlen pri vodni upravi. Pri njem je bila pokrajinska javka OF. V bližnji Gojčičevi hiši je bila povezana z OF Marica Kovač, profesorjeva žena, ki se je z Lackom domenila, da se bodo v njenem stanovanju sestali v prvih dneh oktobra 1941 člani OF na pomemben sestanek. V zadnjem trenutku pa so si morali člani OF poiskati drug prostor, kajti v Gojčičevi hiši je prišla skupina ljudi, ki bi utegnili zbrati izdajci. Lacko se je zatekel h Korenu in mu povedal, da bo sestanek v njegovem stanovanju. Na sestanku so prišli poleg Korena in Lacka še inž. Cvahle, predmetni učitelj Ferdo Sentjurič, oboje predstavnika Sokola, ter Jože Marn, politični aktivist KP, doma iz Zagorja, ki je tedaj stanoval pri Krambergerjevih. Zbrani so ustanovili osrednji odbor Osvobodilne fronte za ptujski okoliš, ki je zajemal približno področje sedanje ptujске občine. Za sekretarja so izvolili Jožeta Lacka. Člani so si delo med seboj razdelili. Koren je z osrednjim odborom OF povezal zaposlene v ptujskih železniških delavnicah Voda, Hercega, Carmana, Kristoviča, Frankoviča, Hlupiča, Vogrinca in Korošca.

Cvahle se je povezal z zanesljivimi delavci pri regulaciji Drave in nekaterimi kmečkimi prebivalci v obdravskih vaseh, kamor je službeno zahajal. V njegovi skupini so zbirali prispevke za OF Peklar, pred vojno policijski stražnik v Ptuj, Zemljarič iz Zabovca, Ogrizek iz Starš, Munda iz Frankovca in Toplak iz Mostja.

Sentjurič je povezoval z OF Pevca, predvojnega poročnika jugoslovanske vojske, zaposlenega pri gradbenem podjetju Stug in Borovniška, nekdanjega narednika JV, uslužbenega tudi pri podjetju Stug, po prihodu iz ujetništva pa še profesorja Stiploviča. S Sentjuričem sta se povezala tudi uradnika mestne hranilnice v Ptuj Pahernik in Vrabčič.

Za Osvobodilno fronto je delalo še več zavednih Slovencev, ki so navezali stike z omenjenimi sodelavci OF. Lacko je po sestanku v Korenovem stanovanju pritegnil v odbor še dr. Pečeta s Ptujске gore, Tončka Sagadin-Zenko in po prihodu Zvonka Sagadina s Pohorja, oktobra 1941, tudi njega.

Proslava obletnice ruske proletarske revolucije v Ptuj leta 1941

Po navodilu narodnega heroja Jožeta Lacka so oktobra 1941 pripravili skopevce proslavo obletnice ruske proletarske revolucije, kakor je bilo pač tedaj, ko je vladalo nemško nasilje — mogoče, Zemljarič Slavica, mlada ptujska

uradnica, mehanik Slavko Korenčič, Anica Kaučević, zaposlena v knjigovodstvu pri Blankeju v Ptuj, ter še nekateri skopevci so trošili letake in lepili male slovenske zastavice po ptujskih ulicah.

Okupator je spoštoval, da tudi nasilje ne more strli uporne slovenske misli.

Ilegalec Marn v Ptuj

Pri Krambergerjevih v Novi vasi se je mučil proti koncu oktobra illegalec KP in OF Jože Marn, ki smo ga srečali na sestanku pri Korenovih. Rodil se je leta 1898 v Zagorju v rudarski družini in se že v svoji mladosti uvrstil med komuniste. Leta 1936 in 1938 je bil član pokrajinskega komiteja KP za Slovenijo. Ker je bil v revirju kompromitiran, so ga poslali na politično delo že avgusta 1941 v ptujski okraj. Najprej je nekaj tednov živel pri Brenčičevih v Zabajaku, nato pa je prišel h Krambergerjem. Hiša pa je bila že zelo obtežena z ilegalnim delom in zaradi konspiracije je bilo boljše, da se je odselil k Čarmanovim v Rogoznico. Toda tu se ljub gostoljubnost ni počutil najbolje, ker se je bal, da bi mali otroci lahko komu kaj povedali o stricju pri njih, ki ni bil prijazen, kar bi prišlo okupatorju na uho. Zato se je oktobra 1941 Marn spet preselil h Krambergerjem. Tu je poslušal redno radijske poročila zaveznikov, postal, saj je znal francoski, ruski in nemški. Radio, ki so ga

Krambergerjevi imeli, je bil last pisatelja Ivana Potrča in ga je iz Maribora pripeljala Slava Zidanškova. Pomembne vesti je Marn pisal na male lističe v dvajsetih, tridesetih izvodih in Kramberger ter njegova hčerka Stefka sta jih odnašala v železniške delavnice sodelavcem OF. Večkrat je prišel po lističe tudi heroj Lacko za Osojnika in Rajčpa, ki sta lističe razpečala med znanke v Slovenskih goricah. Tako so lističi krožili iz roke v roko. To je bilo težko zelo koristno, saj so ilegalna glasila OF prihajala v Ptuj le enkrat tedensko, ali celo na štiriinajst dni. Radijskega aparata Krambergerjevi seveda niso prijavili, kajti okupator je mnogim zavednim Slovincem radio zaplenil. Marna so Nemci decembra prišli in pozneje ustrelili.

Pisma iz zaporov

Franca Toplaka, študentskega aktivista iz Mostja je okupator aretiral, kakor smo že pisali 30. avgusta 1941. Najprej so ga zaprli v ptujске zapore skupaj z aretiranim sodelavcem OF dr. Spindlerjem iz Jurševca. Iz zaporov je Toplak s pomočjo zavednega slovenskega paznika Glušiča vtihoval pisma svojem bratu Janju v Mostje. Po vojni so ta pisma prišla v muzejsko varstvo. Vsa pisma niso cela, ampak le drugo, tretje, peto, šest in poslednje, pred smrtjo.

V delu prvega pisma čitamo, naj mladi Sirov Tona in Krampus v miru živita, kajti za skrivnost ve le on, Franc Naroča še bratu Janju, naj očisti v parni sifin rob (najbrž je tam hranil orožje ali literaturo OF).

Zormanu iz Sakusaka, ki so ga Nemci prišli v sredo 27. avgusta in o tem, da je bil on, Franc že trikrat zališan. Izražal mnenje, da ga bodo najbrž ustrelili in naroča bratu, naj ga poskuša rešiti. Pismo v rjavi kaverti od Zdenke, naj brat uniči. V pismu se piše, da bo pravica enkrat zmaga, da je v to trdno prepričan in srečni, ki jo bodo ušakali. Če bo pa on še tako srečen, da mu ne vplivajo življenja, si bo čuval zdravlje. Nazadnje naroča, komu zapušta svoje reči in vse lepo pozdravlja.

Tretje pismo je pisal pred premetitvijo na Borl in brez datuma, kakor tudi preje omenjena. V njem izražal mnenje, da bo šel v taborišče. Petočluno se nad lakoto, ušmi in bolhami in prosti za toplo obleko. Piše, da sta se na Borlu z dr. Spindlerjem kar dobro počutila in želi, da ga tja spet premetse. (Iz ptujskih zaporov so ga namreč poslali za nekaj dni na Borl, nato v Maribor in spet nazaj v Ptuj). Piše še, da je paznik Jerman zelo nevaren. Brat naj se obrača na paznika Glušiča!

V četrtem pismu, od katerega je ohranjen le zadnji del je napisano že na Borlu, čitamo, naj brat prinese kovčec, električno svetilko, zobno ščetko in hrano; posebno si želi grozdja. Piše, da bo Zgred v kratkem doma, da naj pove Sirovemu Tonetu in Krampusu, da je vse v redu in naj bosta mirna.

Peto pismo je pisal Franc Toplak 24. oktobra 1941. V njem sporoča bratu, da od tega dne ne smejo politični jetniki več sprejemati hrane. Čudi se, da ga ne pošljejo na Borl. Prosi tudi za denar, maslo in zabelo, kar naj brat izroči pazniku Glušiču. Brata opozarja, naj bo previden in naj izpolni njegove želje v oreljnih pismih. Pripisal je, da bo

Voda vedel marsikaj zaupno povedati in da ga noga še vedno boli in boji se, da bo še vedno lepal.

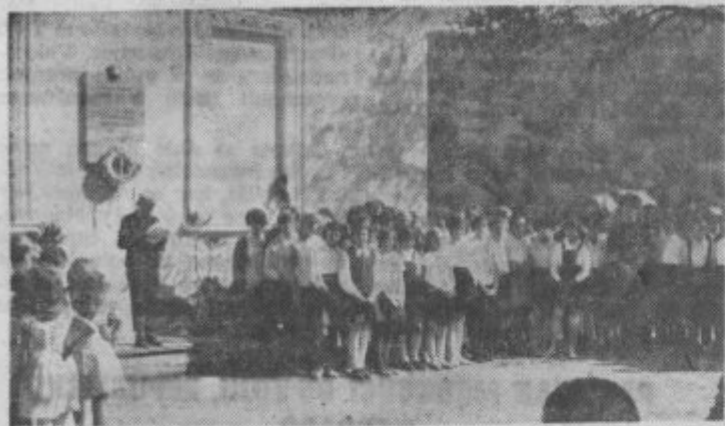
(Dalje prihodnjic)
V. R.

(Kratek povzetek vsebine pisma, za katerega se tov. Janezu Sledarju iz Vildona zahvaljujemo!)

Borci Serčerjeve brigade so prišli v Vildon pri Kočicah dne 20. septembra 1944. Bilo jih je zelo veliko. Nekdo izmed njih me je vprašal, kje bi si borci lahko skuhali večerjo, dobili kruh in tobak. Borci so se razmestili okoli Potočnikovce hiše, in postavili stražo proti Dolini. Zetalam in Ptujski gori. Okoli sedmih zvečer so večerjali in po zboru odšli. Mene so izbrali za vodico. Ob devetih zvečer smo krenili iz Vildona proti Dobrini in hrvaški meji. Težjo opremo so nosili konji. Komendant je vprašal za Filipovičovo viničarjo, ki jo je upravljal Franc Polajžar. Tam so borci zaplenili dva voila za hrano. Eden izmed njih je ušel v Dobrino v gozd, zato smo se morali ustaviti. Mene je pot utrudila in začelo je deževati, zato je komendant ukazal, naj borci poiščejo mlajšega vodika, mene pa so poslali domov. Okoli pete ure zjutraj 21. septembra sem se vrnil domov. V naši hiši pa sem našel borca Serčerjeve brigade, doma iz Gorenjske, ki je ob prihodu k nam zaspal in zamudil odhod bataljona. Prosil me je, naj ga spremijam v bataljon, a bil sem preveč utrujen; zato sem ženi povedal za pot, da je borca spremljala. Ko se je vrnila, je povedala, da sta s tovarišem prišla v bataljon že v Dobrini, kjer so borci tam še vedno lovili podivjanega ubeglega voila.

Šola v Narapljah imenovana po Miranu Sagadinu

V nedeljo, 27. septembra 1964, je dobila 4 razredna šola v Narapljah ime po Miranu Sagadinu.

Ob čitanju življenjepisa Sagadina Mirana, po katerem je dobila šola v Narapljah svoje ime.

nu, padlem sinu borke s spomenice 1941 Tončke Sagadin-Zenke in bratu borca Zvonka Sagadina. Spominska plošča o imenovanju te šole je bila odkrita na pobudo Občinskega odbora ZB NOV Ptuj po obnovi šole. Ta dan je bil izredno čist, miren, sončen jesenski dan. Pri šoli so se zbrali okrog matere in brata pokojnega Mirana Sagadina borci NOV in aktivisti OF s tega območja, predstavniki oblasti in organizacij občine Ptuj, učenci in učitelji te šole skupno z nekaj okoliškimi prebivalci.

Slovesnost ob odkritju plošče o imenovanju šole so pripravile organizacije ZB NOV iz Ptuja, iz Majšperke in Narapelj skupno s šolama. Med slovesnostjo

je odkril Milan Lacko spominsko ploščo. Z nagovorom v imenu organizacije ZB NOV, Anto-

na Kolenka in Milana Lacka, s petjem, recitacijami, tamburaškim nastopom in ostalim je bilo dano priznanje pokojnemu Miranu Sagadinu in vsem borcem NOV in aktivistom s tega območja za časten delež v uporu proti okupatorju in v revoluciji v času med 1941 in 1945. letom. Tako je sedaj po zaslugi Občinskega odbora ZB NOV v ptujski občini že vrsta spomenikov in spominskih plošč, ki bodo pričale še poznim rodovom o veličini narodno-osvobodilnega boja in revolucije ter o padlih in živih borcih, ki so razumeli poziv KPJ na upor in revolucijo in so se mu tudi odzvili.

V prejšnjem tedniku je opisan boj ljudstva, borcev NOV in aktivistov OF v območju tega dela Haloze v letih 1941 do 1945 in spominska plošča na šoli v Narapljah bo ostala kot del dokumentov o tem boju.

Preživeli borci NOV in aktivisti s haloškega območja ob odkritju spominske plošče Miranu Sagadinu v Narapljah.

Na svidenje, Arandjelovčani!

(Nadaljevanje s 1. strani)

očividcev so nas pretresla, s stisnjenimi pestmi smo prisegali, da nekaj podobnega ne bomo nikdar več dovolili. Impozantni spomenik »zlomljena krila« in vrsta drugih spomenikov v vsej okolici Kragujevca, kjer so padale nedolžne žrtve, pa bodo večni opomin vsem tistim, ki še vedno neke rožljajo z orožjem in grozijo človeštvu z novimi tragedijami.

Insti dan smo si ogledali tudi tovarno avtomobilov »Zastava« v Kragujevcu. Brez laskanja moramo priznati, da je ta gigant na nas impresivno deloval. Senzacija smo bili s proizvodnjo, organizacijo dela, predvsem pa z novimi perspektivami te tovarne. Pred slovesom v tem mestu smo si ogledali še novi del mesta Kragujevca; posebni vtisi so na nas napravili skrbno ngrajeni parki in zelenice širom mesta ter vrsta novih stanovanjskih, upravnih in poslovnih

zgradb. Pristrčno je bilo slovo v Dornu kulture, kjer smo se poslovlili od prvoborcev tega kraja z obljubo, da bomo to herojsko mesto, v bodoče še v večjem številu obiskali.

Na poti v Arandjelovce smo si ogledali še mesto, kjer so se pričele prve borbe proti okupatorju in domačim hlapcem. Vsa ta mesta so obeležena s spomeniki in tudi skrbno negovana. Ogledali smo si tudi muzej na Oplencu in Topoli.

19. septembra smo si v predpoldanskem času ogledali nekatero delovno organizacijo v Arandjelovcu, kjer smo bili prav priprano sprejeti. Ob 11. uri istega dne je bila slavnostna seja občinske skupščine, kjer sta bili ob delegaciji burno pozdravljeni član naše organizacije in v imenu Združenja borcev NOV in vseh občanov naše komunne izročil občanom komunne Arandjelovca prisrčne bratske pozdrave in ob tej priliki izrazil željo, da bi se naj ti stiki raz-

širili še na vse ostale družbenopolitične organizacije, kar je bilo z velikim odobravanjem sprejeto. Po svečani seji so delegacije položile vence na grobove padlih borcev NOV.

Istega dne smo bili gostje v vasi Partizane, ki je zelo bogat kraj po zgodovini iz narodno-osvobodilne vojne. V tej vasi je postavljen kot spomenik žrtvam padlim v NOV izredno lep in arhitektonsko dovršen dom kulture. Vseposred so nas spremljali prisrčni pozdravi, stiskanje rok in izredna gostoljubnost domačinov, sta nas nemalokrat ganila. Zaradi kratke odmerjenega časa oziroma obširnega programa pa smo morali hiteti, zdelo se nam je, da čas izredno hitro mineva.

Zvečer tega dne smo bili gostje na slavnostni akademiji v Arandjelovcu, ki so jo izvajali poklicni gledališki igralci iz Kragujevca. Akademija je bila posvečena dogodkom iz Oraševca, kjer je počila prva partizanska puška leta 1941.

Zadnji dan, to je 20. septembra, so nas gostitelji odpeljali na

partizanski hrib Bukulja nad Arandjelovcem. Izredno lep pogled po vsej Sumadiji, vse do Kolubarskih rudnikov. Kragujevca, proti severu do Beograda nam je šela razkril izredne lepote Sumadije. Bele vasice na obronkih hribov posejanih z gozdovi, skrbno obdelanimi polji in vinogradi sta nas spominjala na slovenjgoriško in haloško področje.

Prisel je čas slovesa. Težko se je bilo posloviti od novih znanstvenih prijateljev in tovarišev. Ob poslednjih stiskih rok smo se za izredno gostoljubnost, ki je domačinom svojstvena, iskreno zahvalili z obljubo, da bomo naslednje leto ob proslavitvi 20. obletnice osvoboditve naših krajev skušali vsaj delno vrniti to, kar so nam nudili tovariši iz Sumadije.

Delegacija je prinesla vsem občanom naše komunne prisrčne pozdrave z obljubo, da bomo to sodelovanje med našima občinama prenesli še na ostala področja družbene dejavnosti.

Na koncu kilčemo tovarišem iz Srbije: Na svidenje prihodnje leta v Ptuj.

Mira Benčić

Ob tridesetletnici Ljudske pravice

Dušan Kveder - junak dveh vojn

Dušan Kveder se je zelo mlad vključil v politično življenje. Že leta 1931 je bil izključen iz gimnazije (za to šolsko leto) zaradi revolucionarnega delovanja, čeprav s Partijo še nikoli ni imel tesnejših stikov. Ko je bil naslednje leto sprejet v Partijo, njegove aktivnosti ni bilo čutili le v Ptuj, kjer je politično deloval skupaj z dr. Jožetom Potrčem, Jožetom Lackom in Ivanom Bratkom, temveč od leta 1933 naprej tudi v Ljutomeru, kjer se je v tem letu za časa politične zadrževal kar cel mesec pri Kukovec. Se bolj se je čutilo njegovo delo v Zagrebu, potem ko se je te jeseni vpisal na tehniško fakulteto.

V Zagrebu je ustanovil celico KPJ na kemičnem oddelku tehniške fakultete. V novoletnih poštinih 1933-34 je sodeloval z Vido Čarlijevo in akciji risanja srpa in kladiva in lepljenju letakov po ptujskih ulicah. V zvezi s to akcijo je bil aretiran in obsojen z ostalimi pred sodiščem v Ljubljani. Odšel je v ljubljanski zaporih šest mesecev. Jeseni leta 1934 se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani, a je do jeseni 1935 ostal doma v Ptuj zaradi bolezni. V tem času se je posvetil partijskemu delu v Ptuj, Ljutomeru, Mariboru in ptujski okolici. Zaradi protestnega zborovanja v Ljutomeru 1. septembra 1935 je bil ponovno aretiran.

V času od jeseni leta 1934 do jeseni leta 1935 je skupno z dr. Jožetom Potrčem, dr. Franjom Žgečem, Andrejem Debenakom, Ivanom Bratkom in drugimi ptujskimi komunisti organizirali anketo o življenju haloških in slovenjgoriških prebivalcev. Te ankete pole, žal, niso ohranjene, ohranjene pa so razprave, v katerih so vsaj delno zajeti podatki omenjene ankete. Najobsebnije razprave je napisal dr. Žgeč, pomembni pa sta tudi Kerenčičeva »Zemljiški odnos v Jeruzalemskih gorah« in Bratkova »Gibanje cen in naše kmetijstvo«, ki sta izšli v Obzorjih 1938, nato pa še v ponatisku leta 1939.

Od 8. novembra 1935 do 23. junija 1936 je Dušan Kveder skupno z Lidijo Sentjurc in Ivanom Bratkom urejal »Mlada pota«. Kakor za »Ljudsko pravico«, je tudi za »Mlada pota« prišla pobuda od partijskega vodstva. To pobudo je v praksi uresničil Dušan Kveder. »Mlada pota« so bila neuradna mladinska izdaja »Ljudske pravice«.

»Ljudsko pravico« so prepovedali 18. marca 1936, tri mesece pozneje pa tudi »Mlada pota«, ki pa so odigrala zelo pomembno vlogo, saj so pomagala organizirati solidno mladinsko ljudsko fronto že v času, ko je tej antifašistični organizaciji Partija šele polagala temelje.

Kveder pa ni bil ustanovitelj in glavni urednik »Mladih potov« temveč je bil od jeseni 1935 do poletja 1936 tudi član pokrajinskega sekretariata SKOJ za Slovenijo skupno z Bojanom Krajgerjem in Lojzeto Ocepom. V sekretariatu je odgovarjal za »Ljudsko pravico« in za organizacijo na univerzi v Ljubljani.

Ob prepovedi »Mladih potov« je policija izdala tudi nalog za aretacijo Dušana Kvedra, ki je po krajši ilegalski pobegnil v Francijo. V Franciji je Dušan Kveder začel takoj zbirati prostovoljce za Španijo, postal pa je tudi predstavnik Jugoslovancev v komisiji za emigracijo pri CK KP Francije. Od septembra 1936 do avgusta 1937 je bil urednik »Glas izseljencev« v Parizu. Tedaj je prepustil uredništvo bolehnemu Tomu Brejcu, sam pa se je prijavil med španske prostovoljce. V Franciji si je pridobil Dušan Kveder zelo veliko organizacijskih izkušenj. Večkrat je potoval v izseljeniške centre in tam organiziral partijske celice (osnovne organizacije) in sindikalne družbine. V Combellu pri St. Etienneu so ga orožniki aretirali, toda zaradi množičnega protesta rudarjev, predvsem Slovencev, Poljakov in Francozov, so ga morali izpustiti.

V Španiji

V Španiji je Kveder kot discipliniran in hraber vojak hitro napredoval. Že kmalu v začetku — bil je borec mitraljeze, so ga večkrat pohvalili pred četo. V boju je bil dvakrat ranjen. Ker je pokazal mnogo uspeha tudi pri političnem delu, so ga kmalu imenovali za komisarja čete, po tem pa za pomočnika komisarja brigad v rangju kapetana.

Cepprav se je v Španiji odločala tudi usoda Francije in drugih zapadnih meščanskih držav, le-te niso nudile republikanski Španiji potrebne pomoči proti fašističnim napadalcem, zato je bila po skoraj triletnem boju poražena. Španska republikanska vojska se je skupno z internacionalnimi brigadami umaknila v Francijo. Tu pa je niso sprejeli kot zavezniki vojsko, saj so njene pripadnike že ob priložnosti razorožili in zaprli v koncentracijska taborišča. V vrstah španske republikanske vojske in internacionalnih brigad je tako postopoma francoskih oblasti naletelo na odpor. Do kraja odločni v tem boju so bili prav Jugoslovanci. Izkazala se je tudi slovenska brigada, v kateri je bil Kveder komandant, ves čas pa tudi aktiven politični delavec v celotnem taborišču. Med prvimi je bil po kazni premeščen v težje taborišče, kamor so prišli pozneje tudi ostali.

Nato je sledil napad fašističnih sil na Jugoslavijo in Kveder je skupno z drugimi jugoslovanskimi komunisti začel snovati načrte za beg, da bi se vključili v boj proti sovražniku na domačih tleh. Delno je to možnost olajšala okoliščina, da so Nemci začeli tudi med interniranci zbirati delovno silo. Skupino, v kateri je bil Kveder, so poslali na delo v Dessau blizu Berlina. Tu so ga Nemci ponovno aretirali in poslali za tri tedne v »prevzgojevalno« taborišče v Wattenstaedt, od tam pa zopet na delo v Dessau, odkoder je z nekaterimi tovariši pobegnil že julija 1941 in se srečno prebil do Zagreba. Iz Zagreba se je ilegalno vrnil v Nemčijo, da bi organiziral beg ostalih španskih borcev. Tudi to nalogo je izvil in se zopet vrnil v Zagreb. Iz Zagreba se je legalno prebil v Ljubljano, vzpostavil zvezo s CK KP Slovenije, se zopet vrnil v Zagreb in prečel ostale španske borce Slovence v Ljubljano (Franca Rozmana, Rudija Janhuba in druge).

Iz Ljubljane ga je CK KPS poslal na Spodnje Štajersko, ki ga je Hitler priključil nemškemu rajhu, z naročilom, naj te predele čimprej germanizirajo. Kveder je pomagal organizirati odpor proti okupatorju v Mariboru, Celju, Koroški, Mislinjski dolini in drugod.

Del slovenjštajerskega prebivalstva je Hitler nameraval preseliti. Odpor proti izseljevanju v Posavju okrepila Brežiška četa, ki jo je ustanovil Dušan Kveder. Po propasti te čete, se je Kveder vrnil na Dolenjsko, kjer sta s Stanetom Rozmanom ustanovila II. Štajerski bataljon na Kremenjaku, ki je imel z Nemci več težkih bojev, tako tudi pri Liberju, pri Jančah, pri Litiji in okoli Stične in Krke. Bil je politični komisar Prve štajerske brigade, nato druge štajerske grupe odredov in IV. operativne zone na Štajerskem in Koroškem.

(Nadaljevanje prihodnjic)

MILOJKA ALIČ:

Ob stoletnici rojstva ptujske čitalnice

Med tem naglo pretekel je čas in šli smo spet na kolodvor, sprejemati goste od izhoda strani. Prišli so bratje Hrvatje iz Varaždina, med njimi gosp. Antolek, ki je imel biti urednik »podravskega ježa«; Ormužani, Ljutomerčani itd. Spremljani od godbe in velike množine podali smo se spet v čitalnico. Pa tudi na kolih je vedno več ljudstva prihajalo v mesto, in Ptuj menda še ni vidil toliko tujih gostov v svojem starem zidovju. Ob pol 8. začela se je slovesna beseda v Kristovi dvorani; pa kdor že ni uro popred si preskrbel kakšnega prostora v dvorani, moral je na vrtu ostati in se tu se je vse trilo ljudstva, da ti ni moglo biti se ganiti. Žarki iz sto in sto svetilnic razsvetljevali so nočno tmino in lesketali se na sto in sto radostnih lic. Zdaj pozdravlja gosp. ravatelj s srčnim »dobro došli« mile goste. Gospod dr. Kočevar pa zahvaljuje se v imenu gostov in v daljšem zanimivem, globoko premišljenem govoru našteva pogoje, iz katerih je treba dopolniti da se o... in vedno bolj krepča čitalnica.

no pa na srce govori o... kako da se naj ravna, da ne bi sam podkopal svojega doma. Žal mi je, da mi ni moglo, vse izvršiti govor tu priobčiti. Tiho in pazno smo vsi poslušali in globoko v srce vtisnili si vsako besedico. Dozdevalo se nam je, da oče govori svojim dragim sinom, jih prijažno podučuje, zdaj jih hvale, zdaj ljubeznivo svarj in jim poda dragocene bi-

sere mnogoletne skušnje iz lastnega svojega življenja. Ko je slavni starešina štirskih Slovencev sklenil svoj govor, slavsklici doneli so mu od vseh strani, odborniki pa so hvaležno roko stiskali ljubljenu narodnjaku — Dr. Srnce izusti zdaj veselje mariborske čitalnice in vseh Slovencev, da Ptuj odzda Slovencev ne bode več tuji kraj, ampak domače narodno mesto na domači zemlji. Potem govoril je dr. Vošnjak o današnji slovesnosti, o pomenu in namenu čitalnic in besed, dokazuje, da čitalnica ni in ne sme biti samo kraj kratkočasnja in zabave, ampak predvsem narodna učilnica; tedaj še ni zadosti, da se le damo zapisati v čitalnico in da v redu plačujemo svojo letnino, temveč da je ravno tako treba, da pridno obiskujemo čitalnico. In na tem potu razširila se bo narodna omika med Slovenci, z omiko rastlo pa bo blagostanje in domoljubje. »In takrat«, tako sklene svoj govor, »ko bode vsak izmed naših rojakov se zavedel svoje slovenske krvi, ko bode vsak veselo pripravljen, vse, nemorenje in življenje žrtvovati na oltarju domoljuba, takrat bo visoko v čistem zraku vihrala naša zastava in po vsem slovenskem svetu veselo donela bo pesem: Naprej zastava slave!« — in med slava-klicel poslušavce krepko in ogaeno zapoje pevski zbor: Naprej zastava slave! — in pevski del besede se začne. Skupnih zborov pejo se je petero, med njimi

»Savico«, »Budnico« in »Prekrasno slovensko deželo« gosp. Miklošiči kateri je na prošnjo čitalniščno vodstvo muzikalnega dela pri besedi prevzel in kakor je bilo dočakovati, svojo nalogo mojstersko rešil. »Ljubici pod oknom«, čveterospev, so kaj milo zapeli mariborski, čveterospev »Domovini« pa slov. bistriški pevci. Samospev »Slavljano« gosp. Mir. Vilharja izvrstno zapel je izurjeni samospevec g. R. Deklamoval je šestospelec g. Rajih in se skazal prav dobrega deklamatorja. Besede pa zložil je nalašč za ta dan nadejalni mladenič Božidar Fleglerič, še od lanske besede v hvalevrednem spominu.

Med besedo bral so se dopisli in telegramni pozdravi, kateri so drugi za drugim dohajali, in nam bili živi dokaz, da z nami vred se radujejo tudi drugi slovenski bratje. Največ občudovali pa smo, da naša prvaka, naš slavni rojak Dav. Terstenjak, in ljubljene slovenskega naroda dr. Jan. Bleiweis, sta zadržana bila po svojih opraviilih, udeležiti se prve naše besede. Tem bolj pa sta nas razveselila prijazna njuna dopisa, ki sta se zdaj brala. Gosp. Davorn Terstenjakovo pismo se je glasilo: »Slavna čitalnica! Iz srca rad bi se udeležil vaše slovesnosti dne 5. septembra, al ravno ta dan pridejo moj viši pastir v mojo župo na birmovanje. Pošljem vam torej pismo svoj bratinski pozdrav in presrečno željo, da bi narodna čitalnica ptujska lepo razcvetela. V sta-

roslovenskem Petuji že za Rimljanov slavnem, se gotovo bude izbudil na kratkem narodni ponos in čislano bode ime slovensko. Pred stolpom velike cerkve najdete kamen z napisom: »IARMOGIO augusto sacrum.« Jarmog bilo je ime Perunovo, boga groma in bliska, zato so kralji in knezi staroslovenski nosili imena: Jaromir, Jaroslav, Mogimir, Mogislav. Jar pomenja: goreč, krepak; mog pa: silen, močoven, zato najdemo v staroslovenskih spisih, da se je bog naravnost velel: Mog. »Bog Mogo sia rešet, eže jest moše« (glej Miklošič »Lexicon palaeoslov. sec. ed.« str. 378). Vzemite si ime to za svoje geslo in »jaro in moško« delajte na polji narodne omike. Stanovnikom ptujskega mesta, naj so slovenskega ali nekega rodu, pa bode ta narodna znanstvena naprava priloznost dajala, se zmirno bolj vzajemno spoznavati in ljubiti, in v blagi tekmi (Wet-teifer bode Nemec ali Slovenec kazal moč svojega uma in dlan. Živila blagomiselni Petujčanje! Živila narodna čitalnica ptujska!

V Senturji 28. avgusta 1864.

D. Terstenjak m/p, nekdanji kaplan ptujski.

Gosp. dr. Bleiweis-ovo pismo se je glasilo tako:

»Slavna skupščina! Vi obhajate danes rojstni dan čitalnice svoje. Vzemite mi, da mi je v srce žal, da ni mi moglo deležniku biti narodne svečanosti vaše, kajti dobro mi je znano,

da že po legi ima čitalnica ptujska toliko važnost, da utegne ena najplodnejših biti na narodnem polju našem, katero še na tisoče oralov šteje neobdelane ledine. Al, kakor ste čuli, prikazala se je zopet na Kranjskem morilna pošast, a jaz morem sedaj kot vojak na straži biti, in to mi je nepremagljiva ovira dohoda k Vam. Al v duhu bom 5. septembra z Vami, mili mi bratje! V duhu se bodem radoval z Vami, da zopet je dobila majka naša svoj dom, v katerem se bode poveljevala beseda slovenska. Mislite si tedaj blagovoljno, da tudi jaz sem danes med Vami. Priča tega naj vam bode slika, ki jo Vam pošljem s svojim najnovejšim delcem — »Mico« svojo. Sprejmite ju drage volje! Živila čitalnica ptujska! Živila štajerski Slovenec!

V Ljubljani 2. sept. 1864

Ves Vaš Jan. Bleiweis.

Po odbranih teh pismih skoro niso več prenehali slava- in živio-klici in predlog govornika, naj bi se g. dr. Bleiweis koj po telegrafu naznanila obča radost in hvala vse skupščine, bil je z grmečimi »da-klici« sprejet. — Ljubljanski in kranjska čitalnica ste v posebnih prijaznih dopisih, celovška čitalnica pa telegrafno voščile srečni napredek svoji sestri. Pozdravili so nas tudi po telegramih Slovence Laškega trga in iz Vrankega, ti-le v angleškem jeziku; potem naši češki bratje iz daljnih čeških mest, iz mlade Bole-slave, iz Kolina, iz Klatove itd. udeležil v francoskem jeziku. V imenu bratov Hrvatov govoril je krepko g. Antolek in živio-klicaj bratovski slogi med Hrvat in Slovenci, in živio-klici

zagrneli so po dvorani in odmevali po vrtu.

Posebno sijajni je bil sklep »besede.« Gosp. Herman namreč stopi na oder in trikrat slava in živio izklične presvitemu našemu Cesarju, katerega milost zagotovila je enakopravnost vsem njegovim narodom. Slava! Slava! In zdaj zapoje pevci, godba zaigra cesarsko pesem, bengalini ogenj pa razsvetljuje vrt z okoliho njegovo.

In tako bila je končana slovesna beseda ne pa še občna veselica. V dvorani, kakor se je le nekaj spraznila, začel se je sukati mladi svet in najsrnejši neki niso prenehali, predno ni jutrnja zarja zablistela. Drugi pa spravili so se za mize, če so kje kak prostorček našli, kar je res težbo bilo, kajti več kot 1200 ljudi tiščalo se je na vrtu in v dvorani. Govori, napitnice in petje zdaj tu, zdaj tam povikševali so občno radost in še le proti jutru smo se razšli, še enkrat živio-klicaje ptujski čitalnici, ki nam je napravila nepozabljivo to slovesnost.

Naj še omenim, da tudi gosp. mestni župan bil je pri besedi in da po njegovem odhodu mu je pevski zbor pod oknom tri pesme zapel, ktere so v jasni polnoči kaj lepo odmevale se po tistem mestu. Zdaj pa, ptujska čitalnica, kakor si koj iz začetka čvrsta in krepka stopila pred svet, vedno veseljeje rasti in cveti in zvesta svojemu visokemu namenu, kot narodna učilnica donaj svojim družbenikom prav obilni sad vestranske omike! Bog te živi in ohrani narodno na korist, domovini na slavo!

(Nadaljevanje prihodnjic)

ŠPORT • ŠPORT

Slovenska nogometna liga

LJUBLJANA : ALUMINIJ 0:1 (0:1)

Nogometaši Aluminija iz Kidričevega so osvojili v nedeljo dragoceni točki v derbiju z enajstoročnim Ljubljano. Pred samim začetkom tekme smo opa-

Nogomet

zili bojazen med pristaši Aluminija, kajti tokrat so odpotovali Kidričani v Ljubljano v spremenjeni postavi; manjkali so: Mikic, Markovci in Mursec. Prva dva sta ostala doma zaradi poškodbe, Mursec pa je na zadnji tekmi igral zelo slabo.

Strelec edinega gola Kovač v 2. minuti (0:1). Pred 200 gledalci je sodil Kološa iz Murske Sobote.

Kakor smo že uvodoma omenili, je trener Aluminija Laci precej spremenil postavbo in se odločil za obrambno taktiko s hitrimi protinapadi prek kril. Nekoliko presenečeni smo bili, ko smo opazili na mestu levega branilca Kostanjevca, v vratih pa ni bilo vratarja Veličkoviča. Toda vse se je zelo dobro obneslo. Domači so sicer prvi krenili s sredine igrišča, vendar so prevzeli pobudo gostje in nevarno oblegali Babnikovo svetilko. Že v drugi minuti smo zabeležili zadetek, ki je bil edini. Knežević je poslal dolgo žogo na krilo, Milosavljevič je lepo streljal v kazenski prostor, kjer je Kovač umiril žogo na prsni in z rezantnim strelom pod prečko prisilil branika h kapitulaciji. Aluminij je imel igro v rokah vseh minut, vendar njegovi napadalcii niso izkoristili nekaj zrelih priložnosti za dosego gola.

Ko je dal sodnik znak za začetek drugega polčasa, so igralci Ljubljane napadli z vsemi močmi, vendar niso izžili več kot osem kotov, ki so ostali neizkoriščeni. Edino priložnost za dosego gola je napravil Frič v 86. minuti, ko je zadel v okvir vrat. Tik pred koncem pa se je izkazal vratar Skrinjar — z lepo parado je obranil Pivkov strel. Ob koncu tekme so bili gostje izredno veseli, saj jim je zmaga zagotovila prvo mesto na prvenstveni lestvici. Najboljši pri Aluminiju so bili: vratar Skrinjar, Kostanjevec in Knežević.

V predtekmi so se razšli mladinci obeh moštev z neodločnim rezultatom 1:1.

Ostali rezultati:

Slovan : Rudar 2:2
Zeleznikar : Hrastnik 1:1
N. Gorica : Sobota 2:2
Triglav : Ilirija 2:0
Branik : Svoboda 2:0
Delamariš : Celje 1:4

LESTVICA SNL

Aluminij	5	4	1	0	16:8	9
Branik	5	4	0	1	11:4	8
Ljubljana	5	3	1	1	15:5	7
Rudar	5	3	1	1	12:9	7
Slovan	5	2	2	1	15:9	6
Zeleznikar	5	2	2	1	11:6	6
Triglav	5	3	0	2	11:8	6
N. Gorica	5	2	1	2	6:10	5
Celje	5	2	0	3	11:11	4
Ilirija	5	1	1	3	6:13	3
Sobota	5	0	2	3	8:15	2
Hrastnik	5	0	1	4	2:15	1
Delamariš	5	0	0	5	3:14	0

Na listi strelcev SNL vodi Krnič, ki je dosegel 7 golov, slede Blaznik, Likar, Frič po 5 zadelov itd.

V šestem kolu SNL bo igral Aluminij pred svojimi simpatizerji, v nedeljo 4. oktobra, s Triglavom iz Kranja. V predtekmi bodo nastopili mladinci obeh klubov.

SLOVENSKA CONSKA LIGA — VZHOD

Drava : Papirničar 4:1 (4:1)

V četrtem kolu je pospravila Drava še eno zmago in si nekoliko opomogla od poraza v prvih dveh kolih. Nasprotnik je bil sicer slabši, vendar domači niso znali izkoristiti svoje premoči, da bi premagali goste iz Radeč z občutno razliko.

Strelici golov: Emeršič v 1. in 39. minuti ter Zajdela v 7. minuti in Mlakar v 44. minuti za Dravo ter Hiršl v 22. minuti za Papirničar. Pred približno 100 gledalci je sodil Vodnik iz Maribora.

Enajstoročnica Drave ni prikazala takšne igre kot preteklo nedeljo v Celju. V začetku igre je sicer kazalo, da bodo napadali Drave nasuli v mrežo gostov vrsto zadetkov, saj je bil rezultat v 7. minuti že 2:0 v korist domačih. V nadaljevanju je Drava popustila in gostje so izkoristili napako obrambe ter zmanjšali rezultat. Nekaj minut pred koncem prvega polčasa sta dosegla Emeršič in Mlakar še vsak po en zadetek.

V drugem delu je bila Drava mnogo boljše, vendar samo do kazenskega prostora gostov, kjer so se razbijali skoraj vsi napadi ob trdi obrambi gostujoče enajstoročnice. Edini razburljiv položaj je bil v 56. minuti, ko je branilec Rozman izbil žogo s same gol-črte. Na tej tekmi smo opazili v vratih mladega vratarja Menonija, ki je zamenjal Kolarica. Tehnično vodstvo je za-

upalo nadarjenemu nogometašu čuvanje vrat 20 minut drugega polčasa. V teh nekaj minutah je ubranil Menoni tri močne strele, za kar je požel aplavz gledalcev; vsekakor je dobil trener zaupanje v mladega vratarja in lahko računa nanj v naslednjih prvenstvenih tekmah.

Najboljši pri Dravi so bili: Emeršič, Hadler in Lačen. Vratar Kolaric je branil dobro, prejetega gola ni mogel ubraniti.

V predtekmi so premagali mladinci Drave Slovensko Bistrico z rezultatom 5:3 (2:2). Tekma je bila zelo ostra in celo groba, za kar je sodnik izključil iz igre kar tri igralce.

Ostali rezultati:

Nafta : Rudar 1:1
Konjice : Olimp 5:2
Fužinar : Grafičar 1:1
Maribor B : Kovinar 3:5

LESTVICA SCL — VZHOD

Rudar	4	3	1	0	18:2	7
Fužinar	4	3	1	0	15:4	7
Kovinar	4	3	0	1	21:8	6
Grafičar	4	2	1	1	11:9	5
Maribor B	4	2	0	2	14:10	4
Drava	4	2	0	2	9:13	4
Sl. Konjice	4	2	0	2	10:18	4
Nafta	4	0	1	3	6:10	1
Papirničar	4	0	0	4	5:25	0

V petem kolu SCL-vzhod gostuje v Ptuj ravenki Fužinar v nedeljo 4. oktobra. Tekma bo ob 15.30 na stadionu Drave ob Ormoški cesti.

MP je odigrala Drava B prvenstveno tekmo v Pesnici. Istoimenski klub je porazil Ptujčane z rezultatom 5:3 (2:1). Gole za Dravo B so dosegli Perger, Vogrinčič in Ivartnik. Pri Dravi B se je odlikoval vratar Klarič, ki je obranil vrsto nevarnih strel in po vrhu še enajstmetrovko.

Pionirji Drave so premagali v Kidričevem vrstnike Aluminija z visokim rezultatom 5:1.

OBCINSKA NOGOMETNA LIGA
USPEŠNI NAPADALCI TUDI V II. KOLU. NA PRVENSTVENI LESTVICI VODI ROGOZNICA. ZANIMIVE BORBE V III. KOLU.

To nedeljo, 27. septembra, je bilo v občinski nogometni ligi na sporedu II. kolo. Občinski ligaši so na treh bojiščih dosegli naslednje rezultate:

MARKOVCI—DORNAVA 2:2

Zelo oslabiljena ekipa Markovci tudi doma ni mogla osvojiti več kot točko in se zadovoljiti z neodločenim rezultatom. Dornavci na gre letos, kot kaže, nekoliko bolje »od nog«.

ROGOZNICA—LESKOVEC 7:1

Leskovčani, ki še nimajo svojega igrišča, so tokrat gostovali v Rogoznici in doživeli pravo katastrofo. Vendar pa rezultat ne kaže pravega razmerja sil na terenu. Priporočiti moramo, da je v ekipi iz Leskovca nekaj dobrih posameznikov, le da ekipa še ni dovolj vigrana. Rogozničani so z lahkoto osvojili obe točki in se trenutno nahajajo na vrhu prvenstvene lestvice.

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

Komisija za štipendije dodatno razpisuje za šolsko leto 1964/65 naslednji

štipendiji

1. Višja ekonomska šola oddelke za zun. trgovino — ena

2. Srednje tehniška šola oddelke za strojništvo — ena

Prosilci za štipendije morajo poleg svojeručno napisane

prošnje priložiti še naslednje: življenjepis, potrdilo o

premoženjskem stanju za sebe in svojece, zadnje šolsko

spričevalo ali potrdilo o opravljenih izpitihi, potrdilo o

vplisu v naslednji letnik in izjavo, da ne prejema nikjer

drugje štipendije.

Prošnje sprejema kadrovski oddelke Tovarne glinice in

aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo do 10. oktobra 1964.

VIDEM—GORISNICA 3:2

Videmčani so po enakovredni, borbeni in na trenutke skoraj preostri igri osvojili obe točki. Napisi moramo tudi to, da je želja igralcev in sodnikov, da bi se sicer številni gledalci v bodoče vodili bolj korektno do njih.

Torej tudi v II. kolu so bili napadalcii mnogo uspešnejši od svojih tovarišev v obrambi.

Desternik je bil v II. kolu prost.

Prvenstvena lestvica po II. kolu:

Rogoznica	2	2	0	0	13:2	4
Dornava	2	1	0	0	6:5	3
Gorišnica	2	1	0	1	9:3	2
Videm	1	1	0	0	3:2	2
Markovci	2	0	1	1	3:8	1
Desternik	1	0	0	1	3:4	0
Leskovec	2	0	0	2	1:14	0

V nedeljo, 4. oktobra, bodo na sporedu srečanja III. kola, ki mnogo obetajo. Sestali se bodo:

v Dornavi ob 10. uri Dornava—Leskovec, sodnik Karel Kozic; v Rogoznici ob 10. uri Rogoznica—Videm, sodnik Stanko Goričan; v Gorišnici ob 10. uri Gorišnica—Desternik, sodnik Andi Podbreznik. Markovci so to nedeljo prosti.

Rokomet

ŠTAJERSKA ROKOMETNA LIGA

Kovinar (Štore) : Drava 13:12 (6:8)

Store 27. septembra: Na igrišču Partizana so premagali rokometiški Kovinarja ptujsko Dravo z golom razlike predvsem po zaslugi pristranskega sodnika Vipotnika iz Celja. Mož v črnem je po mili volji presojal dogodke na igrišču in naravnost ukradel zmago sedmorici Drave.

Rokometaši Drave so zaigrali v prvih 30 minutah zelo dobro in odšli na odmor z 2 goloma prednosti. Priporočene razlike iz prvega polčasa niso zadržali do konca in domači rokometiški prišli zelo poceni do dveh točk predvsem po sodnikovi zaslugi. Pri Dravi je bil najboljši Jurkovič, ki je sam 5-krat premagal vratarja Kovinarja, med tem, ko je bil pri domačih najboljši Hribernik.

Po končani tekmi je Drava vložila protest, v katerem navaja, da je sodnik podčlajšal tekmo in z nerazumljivimi odločitvami krojil rezultat.

Se enkrat se vprašamo, zakaj določa rokometna podzveza sodniški prav iz krajev, kjer se tekme odigravajo? Prepričani smo, da je na razpolago dovolj rokometnih sodnikov v mariborskem okraju, tako da bi lahko vodili tekme nevtralni sodniki in bi zmagoval vedno zares boljše moštvo.

V okrajni ženski rokometni ligi bi morala biti odigrana tekma prvega kola med Dravo iz Ptuja in Veliko Nedeljo na igrišču slednjih. Sedmorica Drave je zamačala domače rokometiške. Ker le teh ni bilo na igrišču je Drava dobila tekmo z rezultatom 5:0 brez igre.

Vodstvo rokometnega kluba Partizan iz Velike Nedelje bi lahko obvestilo RK Drava, da ne bo nastopilo z žensko ekipo, seveda z navedbo vzroka, ne pa je dopustilo, da so Ptujčanke zaman prišle na igrišče. Zavedati se moramo, da ptujski rokometni klub nima dovolj denarja za takšne »izlete«. NK

»Rudar« Velenje : »Partizan« Ormož 27:31 (14:18)

V četrtem kolu Štajerske lige je Ormož na vročih tleh v Velenju prejšnjo nedeljo, dne 27. septembra letos, pobral ves izkupicek.

Tekma je bila prava prvenstvena in na trenutke zelo dramatična. Igralci Ormoža so v prvem polčasu odlično napadali, v obrambi pa jim je precej škripalo. V drugem polčasu so Velenjčani celo rezultat izenačili in trikrat razpolagali z golom prednosti. V zadnjih minutah tekme so Ormožani odlično zaigrali v obrambi in v napadu ter so tako odločili tekmo v svojo korist. Tokrat celotna rokometna ekipa zasluži pohvalo, posebno pa njeni napadalcii Safarič (9), Frangež (9), Zadravec (5) in tudi vratar Blagovič se je na tej tekmi izredno izkazal.

PARTIZAN MARKOVCI OS VOJIL REPUBLIŠKO NAGRADO

((TEKMOVANJE »TELESNO KULTURO PIONIRJEM IN MLADINI«))

Na dan pionirjev, 29. septembra 1964, je bila v Mariboru v hotelu Slavija razglasile rezultate in podelitev nagrad s strani republiške in okrajne komisije za ocenjevanje tekmovalja »Telesno kulturo pionirjem in mladini«. To tekmovalje je za leto 1963/64 razpisala Zveza za telesno kulturo Slovenije, Zveza prijateljev mladine Slovenije, CK Zveze mladine Slovenije in Svet za šolstvo SRS. Praktično je bilo to nekako nadljevje Jugoslovanskih pionirskih iger na športnem področju. Pri ocenjevanju, v katerem so tekmovale društva Partizan, pionirski odredi, mladinski aktivni, šolska športna društva itd. in kjer se je ocenjevalo celotno dveletno obdobje, je doseglo prvo mesto v našem okraju in s tem tudi prvo nagrado v znesku 200.000 dinarjev iz Vuzenice. Drugo mesto in denarno nagrado v znesku 100 tisoč dinarjev so dobili: pionirski odred na šoli »Toneta Cufarja« iz Maribora, Partizan Maribor I, Partizan Markovci in Partizan Zeleznikar. Med okrajnimi rezultati je društvo Markovci na petem mestu, takoj za Mariborčani in Framom. To je do sedaj vsekakor poleg udeležbe na partizanškem mnogoboju v Tuzli za prehodno zastavo maršala Tita največji uspeh tega vaškega društva. S tem je dano priznanje ne samo Markovcem, temveč celotni ptujski komuni in vsem športnim organizacijam, da je uspelo eno društvo od njih osvojiti eno od višjih republiških nagrad. OP

Poziv

Oddelek za narodno obrambo skupščine občine Ptuj, objavlja po 61. čl. zakona o narodni obrambi (Uradni list FLRJ, št. 30/55) in na podlagi 2. točke 2.61. uredbе o prenosu zadev iz pristojnosti vojaških odsekov na uprav. organe ki so pristojni za narodno obrambo (Uradni list FLRJ, št. 8/60)

Splošni poziv na nabor

za vse moške, rojene leta 1946 in starejše, ki so bili v preteklem letu začasno nesposobni za službo v JLA in imajo stalno ali začasno bivališče na območju občine Ptuj. Ne glede na to, ali so prejeli osebni pismeni poziv ali ne, naj se obvezno udeležijo nabornega pregleda, ki bo od 3. do 13. oktobra 1964 v Ptuj, v Narodnem domu, Vošnjakova ul. 5, dnevno od 7. do 12 ure.

Naborni pregled bo po sledečem razporedu:

3. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov GRAJENA in GORIŠNICA.
5. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov DORNAVA, MARKOVCI in VIDEM.
6. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo na območju mesta PTUJ, in v vaseh na območju krajevnega urada TRNOVSKA VAS.
7. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov DESTERNIK, POLENSAK in STOPERCE.
8. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov DOLENA, HAJDINA in ZETALE.
9. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov LOVRENC Dr. p., PODLEHNIK, VITOMARCI in ZAVRČ.
10. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov CIRKULANE, LESKOVEC in ROGOZNICA.
12. 10. 1964 za obveznike nabornike, ki stalno ali začasno stanujejo v vaseh na območju krajevnih uradov CIRKOVCI, JURŠINCI, MAJSPEK in PTUJSKA GORA.

Naborni komisiji so obvezniki naborniki dolžni predložiti:

- knjižico predvojaške vzgoje;
- zadnje šolsko spričevalo;
- zdravniški izvid o morebitni dotedanji bolezni;
- članske izkaznice družbenopolitičnih organizacij in
- druge dokumente, s katerimi se lahko dokaže strokovna sposobnost za določanje službe v JLA.

Obvezniki naborniki, ki so na šolanju, redni zaposlitvi ali sezonskem delu izven območja občine Ptuj, lahko opravijo naborni pregled pred naborno komisijo dotične občine, na območju katere se nahajajo, v kolikor ta pregled tamkaj že ni končan.

Obenem opozarjamo tudi vse starše in morebitne skrbnike, da o tem pozivu takoj seznanijo svoje sinove, oz. obveznike nabornike, ki so pod skrbstvom, ne oziiraje se, kje se ti nahajajo.

O vseh zadržkih, zaradi katerih se posamezni obveznik nabornik ne bi mogel udeležiti nabornega pregleda, je takoj obvestiti oddelek za narodno obrambo pri skupščini občine Ptuj.

Kdor se kljub temu pozivu ne bo odzval k nabornemu pregledu, ali ne bo sporečil, zadržkov, ki so mu znani in so razlog, da se ne udeleži nabornega pregleda, bo odgovarjal po 50., oz. 149. čl. zakona o narodni obrambi.

Oddelek za narodno obrambo skupščine občine Ptuj

PRODAM

TRGATEV KVINTONA, okrog 600 litrov prodam. Carl Franc, Hajdina 54.

KUHINJSKO OPEMO in UKW anteno prodam. Naslov v upravl.

PRODAM OTROŠKO HARMONIKO in češnjev blod. Vprašajte Bohak, Na Tratah 14

PRODAM TESAN LES in late. Naslov v upravl.

SPREJMEM kolarskega in kovaškega pomočnika. Klajnshek, Rogaska cesta 1, Ptuj.

ELEKTRIČNI ŠTEDILOK, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravl.

DIJAK IŠČE inštruktorja za stenografijo. Naslov v upravl.

SADNI MLIN menjam za sadje za prežanje. Hrga, Ritmerk, p. Podgorci.

PRODAM GUMIVOZ. lahek in težek. Naslov v upravl.

NAJDI TELJA črne moške suknje z denarnico in vsemi dokumenti ter ročno uro, zgubljeno na poti Grajena-Ptuj prosim, da najdemo proti nagradi vrne na naslov: Drevenšek Vlado, Sp. Hajdina 87.

UGODNO PRODAM montažno garažo za osebni avto fiat 600. Naslov v upravl.

ŠTEDILOK s ploščicami in sobno kredenco ugodno prodam. Naslov v upravl.

MAGNETOFON »Grundig« avtomatski TK 19 prodam. Naslov v upravl.

PRODAM dve gradbeni parceli ob Mariborski cesti. Naslov v upravl.

PREKLIC

Podpisana Marjeta Puc, posestnica, Gorišnica preključim in obžalujem žaljivke, katere sem izrekla o Maksu Mursecu, upokojujencu, Ptuj, Ormožski c. 1, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od pregona.

Ptuj, dne 24. septembra 1964. Marjeta Puc

Objave in oglasi

Obvestilo

Obveščamo ptujске prebivalce, da opravljamo prevoze raznega materiala s traktorjem-kiperjem po naročilu in da žagamo po naročilu tudi drva za kurjavo na cirkularsko. Naročila sprejemamo v pisarni Krajevne skupnosti Ptuj, Jadranska ulica 12.

OBVESTILO

Komisija za nameščenje in odpovedi pri Zavodu za komunalno dejavnost občine Ptuj razpisuje prosto delovno mesto

KVALIFICIRANEGA KOVAČA ALI STROJNEGA KLJUČAVNICARJA

Interesent mora biti vešč tudi varjenja. Plača po pravilniku.

Ob nenadni izgubi, ki nas je zadel ob smrti dragega moža, očeta in zeta

ALOJZA SPENDIJA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti, darovali vence, mu zapeli in zaigrali žalostinke, mu spregovorili v slovo ter ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Posebna hvala še njegovim stanovskim tovarišem, kolektivni Agrottransporta in Zavoda za komunalno dejavnost občine Ptuj ter sosedom.

Zalujoča žena, hčerka in tašča

OBVESTILO

Zavod OLGE MEGLIČEVE v Ptuj obvešča cenjene stranke, da izdeluje nove damske ženske torbice, vse vrste-aktovke ter popravlja tudi vse ostale torbarske izdelke v obratu »Torbarstvo« Muršičeva ul. 3 (Koteks).